

889.59
ΑΓΑ

Ν. Ι. Αγαποπούλου
Ο Ἰωάννης ἡ' εἰσεβό-
διον τῆς Κοιμῆς
Ἐπιπέτατος.
(Ὀρίμα ἐν τριῶν τρεῖς)

889.59
ΑΓΑ

Εὐκτατοὺς Ἐπιστολὰς
1871

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ

ἢ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

ΔΡΑΜΑ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ.

Ἰπὸ

Ν. Ι. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΑΔ. Δ. ΒΙΛΛΑΡΑ.

—
1871.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΑΛ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1881

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1881

Ο

ΙΩΑΝΝΗΣ

ΔΡΑΜΑ
ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

ὑπό

ΝΙΚ. Ι. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΥ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— ΧΑΝΙΩΝ —

ΛΟΞ. Αριθ. 19344

Χρονολ. Εισαγ. 6.3.1963

Ειδικότης

Αριθ. 33959

ΑΘΗΝΑΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΛΑΖ. Δ. ΒΙΛΛΑΡΑ,

1871.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ
1881

Τοις

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΜΟΙ

ΧΡ. Ι. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΩΙ ΚΑΙ Σ. ΜΕΡΙΚΑΙ

ΔΑΔΑΤΙΘΗΣΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΕΙΡΟΥ ΕΥΓΝΩΜΟΞΥΝΗΣ

Ὁ γράψας.

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ.

Ειλικρινῆς ἐξομολόγησις.

Ὅρφανός καὶ βεβαρυμμένος ὑπὸ πλείστων κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ἐργαζόμενος νυχθημερόν ὅπως κερδίσω εὐτελὲς ποσὸν χρηματικόν, ἵνα δι' αὐτοῦ οἰκονομήσω ἀνοικονομήτους οἰκογενειακὰς ἀνάγκας, καὶ εἰς ἄμουσον αἰεποτε διάγων ἀσχολίαν, ὡς λέγει ὁ ἀθάνατος Ζηλακώστας, μὴ ὑπερβᾶς ὅμως ἐγὼ οὐδὲ τὸν οὐδὸν εἰσέτι τῆς ἡλικίας· πολλάκις ἐσκέφθην τίνι τρόπῳ νὰ ζητήσω τὴν βοήθειαν τῶν ἄλλων ἐντίμως, καὶ οὐχὶ ἐπαιτῶν. Μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ γράψω κάτι· ἀλλὰ τί νὰ γράψω; ποιήσεις ἐμμέτρους; ἀλλὰ δὲν ἔγραψα ποτὲ οὐδ' ἓνα στίχον· μυθιστόρημα; ἀλλ' ὑπάρχουσι τόσα ἀριστουργήματα μεταπεφρασμένα· κωμωδίαν; θὰ ἦτο ἴσως εὐκολώτερον, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ καρδία μου δὲν ἦτο πλήρης γαῖας καὶ φαιδρότητος ὅπως ῥίψω ἐπὶ τοῦ χάρτου τὸ ἐκχειλίζον μέρος αὐτῆς· ἐν αὐτῇ εὕρισκον τὴν ταλαιπωρίαν καὶ τὴν θλίψιν, καὶ πρὸς ἀνακούφησιν ἐπεχείρησα πολλάκις τὰς πενθίμου; ἰδέας μου γράφων ἐπὶ χάρτου ν' ἀφαιρέσω οὕτω μέρος τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης πικρίας. Βραδύτερον ἀπεράσισα νὰ συρράψω τ' ἀσυνάρτητα ταῦτα τεμάχια εἰς δρᾶμα. Τὸ συνέρραψα καὶ λαβὼν τὰ

χειρόγραφον ἀνά χειρὰς, διευθύνθη πρὸς ἄνδρα εἰς τὰ
 τοιαῦτα καταγινόμενον, καὶ τῷ ἐπέδειξα τὸ ἔργον
 μου. Δυστυχία μου! ἤκουσα ὅ,τι καὶ ὅσα δὲν ἐπερί-
 μενα. Τὸ ἔργον μου ἦτο μηδέν· ἀπῆλθον μὲ τὴν ἀ-
 πελπισίαν ἐν τῇ καρδίᾳ, διόρθωσα τὸ χειρόγραφόν
 μου κατὰ τὰς ὁρθὰς τῷ ὄντι παρατηρήσεις ἐκείνου,
 καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν προσέφυγα· ἀναγινώσκων τὴν
 φορὰν ταύτην τὸ χειρόγραφόν μου ὁ αὐστηρὸς μου ἐ-
 πικριτῆς ἐμειδίασε, καὶ ἐπιεικέστερος ἤδη μὲ παρώ-
 τρυνε νὰ τὸ διορθώσω καὶ αὐθις· τῷ εἶπον εἰλικρινῶς
 τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἀνεγνώριζον μὲν τὰ σφάλματά
 μου, ἀλλ' ὅτι δι' ἐμὲ ἦτο μέγας κόπος ἡ δευτέρα
 αὕτη διόρθωσις, πλὴν ἐπέμενεν· ἀπόδειξις ὅτι ἐνό-
 μιζε κατορθωτὴν τὴν διώρθωτιν· ἐγένετο, καὶ τὴν
 φορὰν ταύτην ἐτέθη τέλος πάντων παρὰ πᾶσαν μου
 προσδοκίαν τὸ ἐγκρίνεται πρὸς τυπώσιν. Βλέπετε
 ἐξομολογοῦμαι εἰλικρινῶς· ἡ ἀνάγκη καὶ οὐχὶ οἱ φί-
 λοι, ὅπως μὴ χαθῆ τὸ ἀριστοῦργημα, μὲ παρεκίνησε
 νὰ τυπώσω τὸ πολυπαθὲς μου τοῦτο πρῶτον δοκι-
 μιον. Ἄλλ' ἀπελπισία καὶ πάλιν! ποῦ χρήματα πρὸς
 ἀγορὰν τυπογραφικοῦ χάρτου, καὶ πληρωμὴν τῶν τυ-

πωτικῶν ἐξόδων; Ὁ καλὸς μου ἄγγελος, διότι φαί-
νεται ἔχουσι καὶ οἱ ὄρφανοὶ καλὸν ἄγγελον, μ' ὠδή-
γησε πρὸς τὸν τυπώσαντα τὸ παρόν μου πόνημα;
ὅστις μαθὼν ὅσα ἀνωτέρω σᾶς εἶπον, προσεφέρθη εὐ-
γενῶς νὰ προκαταβάλῃ τὰ ἔξοδα, πεισθεὶς εἰς μόνον
τὸν λόγον μου, ὅτι θέλω δίδει πρὸς αὐτὸν πάνθ' ὅσα
συνάξω παρὰ τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν μου μέ-
χρις ἀποπληρωμῆς.

Ἦδη περιμένει ὁ εὐγενὴς οὗτος ἄνθρωπος, νὰ πλη-
ρωθῇ τὰ ἔξοδα καὶ τοὺς κόπους του. Ἐννοεῖται λοι-
πὸν, φίλοι ἀναγνώσται, πρὸς τί ὁ πρόλογός μου
οὗτος;

Ἀθῆναι, 1 Σεπτεμβρίου 1871.

Ν. Ι. ΑΓΑΛΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

ΕΥΑΓΓΕΛΑ, ἐρωμένη τοῦ Ἰωάννου.

ΕΛΕΝΗ, τροφὸς αὐτῆς.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, ἀντεραστὴς τοῦ Ἰωάννου.

ΠΕΤΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ } φίλοι τοῦ Ἰωάννου.

Ἡ σκηνὴ ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

(Ἡ σκηνὴ παριστᾶ αἰθουσαρ.)

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΕΥΑΝΘΙΑ καὶ ΕΛΕΝΗ.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἔχεις δίκαιον Ἐλένη, αἱ συμβουλαί σου εἶναι ὀρθαὶ καὶ λογικαί, ἀλλ' ἡ καρδιά δυστυχῶς συμβουλάς δὲν ἀκούει· ὅταν ὁ ἔρωσ εἰσχωρήσῃ ἐντὸς αὐτῆς, δὲν φεύγει πλέον ἀλλὰ πλέκει ἐκεῖ τὴν φωλεάν του αἰωνίως· λέγεις σὺ ὅτι ὁ ἔρωσ φεύγει· ναὶ φεύγουν οἱ ἔρωτες ἐκεῖνοι· οἱ ἐπιπόλαιοι, οἵτινες δὲν στηρίζονται εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν αἰσθημάτων, καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν· ἔρωσ ὡς ὁ ἐδικός μου πρέπει νὰ ᾔῃ αἰώνιος· ἀλλ' εἰπέ μοι ἡσθάνθησ ἔρωτα σύ;

ΕΛΕΝΗ.

Ὅχι Εὐανθία μου, ἀλλ' ἂν ἡσθάνθησ τί ἔπεται ἐκ τούτου;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Θέλω νὰ μάθω· πῶς σὺ ἐννοεῖς τὸν ἔρωτα ;

ΕΛΕΝΗ.

Ἐγὼ σὲ εἶπον ὅτι ἔρωτα δὲν ἠσθάνθην· ἀλλ' ἤκουσα νὰ λέγωσιν ὅτι ὁ ἔρωσ εἶναι τρομερὸς καὶ ἐπιτήδειος τοξότης, καὶ ὅτι ἐκεῖ, ὅπου κτυπήσει τὸ βέλος του, μεγάλη καταστροφή γίνεται, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μαραίνεται, ἡ χαρὰ ἀφαιρεῖται, σήπονται τὰ στήθη, καὶ ὅτι ὁ ὑπὸ τούτου βληθεὶς σκάπτει τὸν τάφον αὐτοῦ ἑαυτοῦ· (μειδιῶσα) ἤκουσα πάλιν ὅτι ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει καὶ ἄλλος ἔρωσ· ἐν χαριέστατον παιδίον, ἐστεμμένην ἔχον τὴν φαρέτραν του μὲ ποικίλα ἄνθη, ὅστις ρίπτει τὰ βέλη του κεχρισμένα μὲ μέλι, καὶ ὅπου αὐτὸς τοξεύσει, ἐκεῖ ὑπάρχει αἰώνιος εὐθυμία καὶ χαρὰ· ἔτι δὲ ὁ ὑπὸ τούτου βληθεὶς ζωογόνον ἀναπνέει αὔραν, καὶ αἰσθάνεται τὴν εὐδαιμονίαν ἐντὸς τῆς καρδίας του· πλὴν βλέπω τὰ χεῖλη σου νὰ ἐπικοσμηῇ μειδίωμα γλυκύ· εἰπέ μοι γνωρίζεις τὸν τοιοῦτον ἔρωτα ;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι Ἐλένη μου, οὐδὲ ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω ἄλλον ἔρωτα ἐκείνου ὃν ἐγνώρισα.

ΕΛΕΝΗ.

Πλὴν ἐγὼ σὲ συμβουλεύω πρὸς τὸν τοιοῦτον ἔρωτα, διότι οὗτος εἶναι ἡ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι ἡ εὐτυχία εἶναι πάντοτε ἀρεστὴ καὶ πάντες τὴν ἐπιθυμοῦμεν· λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὴν ἐπιθυμῶ· πλὴν ἐξηγήσου· τί ἐννοεῖς ταῦτα λέγουσα;

ΕΛΕΝΗ.

Λέγω ὅτι ἡ εὐτυχία αὕτη ὑπάρχει ἐρρίμμένη εἰς τοὺς πόδας σου· ἀρκεῖ νὰ κύψῃς καὶ τὴν λαμβάνεις· λησμόνησον πλέον τὸν Ἰωάννην, ἕνεκα τοῦ ὁποῦου τόσα ὑποφέρεις ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς του εἰς Κρήτην ἀπουσίας, καὶ συγκατατέθητι νὰ δώσης τὴν δεξιάν σου εἰς ἓνα ἐκ τῶν τόσων νέων, οἵτινες μετὰ τῆς χειρὸς σοῦ προσφέρουν ταχεῖαν καὶ ἀφρευκτον τὴν εὐτυχιάν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Τί λέγεις Ἐλένη; νὰ λησμονήσω τὸν Ἰωάννην, τὸν εὐγενῆ καὶ ἀνδρεῖον ἐκ εἴνων νέον, ὅστις χάριν ἱερᾶς ιδέας ἐπὶ δύο ὄλα ἔτη ταλαιπωρεῖται εἰς τοὺς βράχους τῆς Κρήτης; τὸν νέον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ καλῶς ἐγνώρισα, ἐσπούδασα τὴν καρδίαν, ὠρκίσθην αἰωνίως ν' ἀ-

γαπῶ, καὶ τοῦ ὁποίου ἐδέχθην τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς ὄρκους ;

ΕΛΕΝΗ.

Ἄλλὰ δὲν συλλογίζεσαι ὅτι αὐτὸς μὲ ὄλα τὰ δάκρυά σου σὲ ἐγκατέλειπε, ὅπως τρέξῃ εἰς τὸν πόλεμον ; ὅτι αὐτὸς ποσῶς δὲν ἐσυλλογισθῇ τὰ δεινὰ, ὅσα ἤθελες ὑποφέρει μακρὰν του ; ὅτι ἴσως ἤδη σὲ ἐλησμόνησε, ἢ καὶ ὅτι δύναται νὰ φονευθῇ εἰς τὴν μάχην ;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄχ ! ἐμὲ τὴν δυστυχῆ, ἢ φύσις μὲ ἔκαμε τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ ὁμοιάζω μὲ τὰς ἄλλας νέας· ἐμὲ, οὔτε ἡδοναί, οὔτε τελεταί, οὔτε διασκεδάσεις, οὔτε ἄλλο τι εἰς τὸν κόσμον μὲ εὐφραίνει· ἐγὼ τῶρα δύο ἔτη, ἓνα μόνον στοχασμὸν ἔχω· ἐκ εἶ ν ο ν, ἓν μόνον αἶσθημα ἐκ εἶ ν ο ν, μίαν μόνην λέξιν προφέρουν τὰ χεῖλη μου, τὸ ὄνομα ἐκ εἶ ν ο υ· καὶ ἂν ἐρευνήσης ἐντὸς τῆς καρδίας μου, ἐκ εἶ ν ο ν θὰ εὔρῃς.

ΕΛΕΝΗ.

Ἄλλ' ἂν ἐκεῖνος φονευθῇ εἰς τὴν μάχην, τί θὰ πράξῃς ;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Θὰ ἀποθάνω . . . . καὶ μ' ὄλον τοῦτο . . . . ἀλλοίμονον ! ἢ δυστυχῆς μου μήτηρ δὲν ἔχει

ἄλλον ἀπ' ἐμέ εἰς τὸν κόσμον· πρὸ ὀλίγου
ἔθαψε τὸν πατέρα μου, ἀκόμη ρέουν θερμὰ
τὰ δάκρυά της, καὶ ἐγὼ τὴν ὁποῖαν ἀνέθρεψε
μὲ τόσας φροντίδας, μὲ τόσον φίλτρον, μὲ τό-
σην ἀγάπην . . . .

ΕΛΕΝΗ.

Παῦσε μὲ καταθλίβουν, Εὐανθία μου, οἱ λό-
γοί σου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Τίς οἶδεν! ἴσως εἶναι προαισθήσεις τῆς καρ-
δίας μου· ἔχω τόσον καιρὸν νὰ λάβω εἰδήσεις
τοῦ μὲ τοὺς τελευταίους ἐθελοντὰς τῶ ἔγγραφα,
ἀλλ' ἀπάντησίν του ἀκόμη δὲν ἔλαβον.

ΕΛΕΝΗ.

Μὴ θλίβεσαι, Εὐανθία μου, ἴσως λάβῃς.
Λοιπὸν θὰ ὑπάγωμεν κατὰ τὸν ἑσπερινὸν εἰς
τὸ νεκροταφεῖον, νὰ περιπατήσῃς ὀλίγον, καὶ
νὰ ἐπισκεφθῇς τὸν τάφον τοῦ πατρός σου ;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ναί, θέλω νὰ ὑπάγω. (Ἡ Ἑλένη ἀναχωρεῖ.)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΕΥΑΝΘΙΑ μόνη.

ᾠ! Θεέ μου, δακρυῖο ῥοοῦσα σέ θερμοπαρα-
καλῶ· σκέπε καὶ φύλαττε ὑγιᾶ τὸν Ἰωάννην...

ναί, Δέσποτά μου, πρότρεψον αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ὀγρηγορώτερον ἀπὸ τὸν σκληρὸν πόλεμον ὅπου εὐρίσκεται. Φεῦ! ἡ δυστυχής! δὲν εἰμπορῶ νὰ ὑποφέρω πλέον· Θεὲ τοῦ οὐρανοῦ! ποτὲ μὴ μὲ ἀπελπίσης· ρίψε εὐσπλαγχνον βλέμμα νὰ μὲ παρηγορήσης.

==
ΣΚΗΝΗ Γ΄.

ΕΛΕΝΗ καὶ ἡ ἀνωτέρω.

ΕΛΕΝΗ.

Κυρία, νέος τις φορῶν ἐνδύματα ἐθελοντοῦ, κτυπᾷ τὴν θύραν λέγων ὅτι θέλει νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

ὦ! ἴσως ἔρχεται ἀπὸ τὴν Κρήτην, Ἑλένη μου, τρέξε, ἀνοιξέ του, καὶ παρακάλεσέ τον νὰ μὲ περιμένῃ ἐδῶ ὑπάγω νὰ εὐπρεπισθῶ ὀλίγον καὶ ἐπανέρχομαι, διότι εἶμαι εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν (ἡ Ἑλένη ἀναχωρεῖ.) ὦ! πῶς κτυπᾷ ἡ καρδιά μου, πόσῃν ἀνυπομονησίαν ἔχω νὰ μάθω ἂν ὁ νέος αὐτὸς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Κρήτην, καὶ ἂν μὲ φέρῃ εἰδήσεις τοῦ Ἰωάννου· ὦ! ἂν φέρῃ ἐπιστολὴν του!

==

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΕΛΕΝΗ,

(ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ Βασιλείου).

Εισέλθετε, κύριε, ἡ κυρία μου σᾶς παρακαλεῖ νὰ τὴν περιμένητε ὀλίγον ἐδῶ, καὶ ἀμέσως ἔρχεται.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πολὺ καλὰ, περιμένω.

ΕΛΕΝΗ.

Ἄλλ' ἂν δὲν σᾶς φαίνωμαι ἀδιάκριτος εἰπέτε μοι παρακαλῶ τ' ὄνομά σας, καὶ τί θέλετε τὴν κυρίαν μου;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Εἰπέ της μόνον ὅτι εἶμαι γνωστός της, πολὺ γνωστός της, καὶ ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Κρήτην· τοῦτο ἀρκεῖ.

ΕΛΕΝΗ.

Πολὺ καλὰ, κύριε, θὰ ἐκτελέσω τὴν παραγγελίαν σας. (Ἡ Ἐλένη ἀναχωρεῖ.)

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ μόνος.

Ἴδου ἐγὼ πλησίον της· ἀλλὰ θὰ δυνηθῶ νὰ ἐκτελέσω τὸ μελετηθὲν σχέδιον; ἀλλὰ μήπως

δὲν εἶναι πιθανὰ ὅσα μέλλω νὰ τῇ διηγηθῶ;
Ἔ! Ἰωάννη Ἰωάννη! εἶσαι παιδίον ἀκόμη
ὑπὸ τὴν φαινομένην χιόνα δὲν διέκρινες τὸ
ὑφαίστιον τὸ ὁποῖον καίει ἐντός μου· ἀλλὰ τί
πταίω ἐγώ, ἀφοῦ αὐτὸς μόνος βοηθεῖ τὰ σχέ-
διά μου; μοι ἔδωκε νὰ τῇ φέρω ἐπιστολήν του·
ῶραῖος τῷ ὄντι ταχυδρόμος! κατάλληλον μέ-
σον διὰ νὰ μεταβιβάσῃ τὰ αἰσθήματά του . . . .
ἀλλ' ἡ ἐπιστολή εἶναι ἀνοικτὴ· εἰς τοὺς βρά-
χους τῆς Κρήτης δὲν εὐρίσκονται σφραγίδες·
δὲν τὴν ἀναγινώσκω;

(ἀνοίγων τὴν ἐπιστολὴν ἀναγινώσκει).

Προσφιλεστάτη μοι Εὐανθία!

Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν ἠσθάν-
σθην ἅμα ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου· μοι γράφεις ὅτι
ὁ καιρὸς τὸν ὁποῖον σοι προσδιώρισα πρὸς ἐπιστροφὴν
μου παρῆλθε, καὶ ὑποπτεύεσαι ὅτι θὰ ἀναβληθῇ καὶ
πάλιν. Εὐανθία μου! γνωρίζεις ὅτι χωρὶς σοῦ δὲν δύ-
ναμαι νὰ ζήσω, ὅτι ὅταν σὺ δὲν εἶσαι πλησίον μου,
οὐδὲν μὲ εὐφραίνει, καὶ ὅτι τὰ πάντα μαῦρα, φαίνον-
ται ἐμπρὸς μου· μολαταῦτα ἀκουσίως ἀναγκάζομαι
νὰ μένω μακρὰν σου, διότι ἤξεύρεις, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ
πολέμου ἐπιστρέφοντες θεωροῦνται ἄτιμοι καὶ ἀναν-
δροι παρ' ἐκείνων, οἵτινες τρυφῶντες εἰς τὰς Ἀθήνας,
γνωρίζουν μόνον νὰ κρίνουν αὐστηρῶς τὰς πράξεις τῶν
ἄλλων· χαῖρε ὅμως Εὐανθία μου! αἱ προσευχαί σου

μέχρι τοῦδε ὑπῆρξαν ἀσπίς μου, ἐλπίζω δὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ μὲ προστατεύσωσι καὶ σώσωσιν ἐκ τοῦ θανάτου· δυστυχῶς ἡ πείνα καὶ ἡ ταλαιπωρία ἐχάυνωσαν πολλοὺς γενναίους, ἀλλ' ὁ Θεὸς τῶν Ἑλλήνων εἶναι μέγας, καὶ ἐλπίζω εἰς αὐτὸν νὰ μὴν καταβληθῆ ὁ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἱερὸς οὗτος ἀγών. Ὁ πιστὸς μου φίλος Βασίλειος ἐρχόμενος μὲ ἀποστολὴν ἐπὶ τινος ἡμέρας εἰς Ἀθήνας, θὰ σοὶ κομίσῃ τὴν παροῦσάν μου· αὐτὸς θὰ σοὶ διηγηθῆ τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ δι' αὐτοῦ ἐρχομένου ἐντὸς ὀλίγου, ἀναμένω ἐπιστολὴν σου. . . »

Ἄρκει, ἄρκει, Ἰωάννη! προσφιλέστατέ μοι φίλε! εἶσαι πολὺ φλύαρος, καὶ ἐγὼ ἐβαρύνθην ν' ἀναγινώσκω τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἐπιστολή σου εἶναι μὲ πολὺ πάθος γεγραμμένη καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐγχειρισθῆ ἄς τελειοποιήσωμεν τὸ σχέδιόν μας· ἀλλ' ἰδοὺ ἐρχεται. . .

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΕΥΑΝΘΙΑ καὶ ὁ ἀνωτέρω.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Βασίλειε! ὁ Θεὸς σὲ στέλλει;

ΒΑΣΙΛΕΪΟΣ.

Καλῶς σὰς εὔρον, κυρία Εὐανθία!

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄ! καλῶς ἦλθες Βασίλειε· τί νέα μὲ φέρεις ἐκ Κρήτης;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Τί νέα ; ἡ ἐπανάστασις καταβάλλεται.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Δυστυχῶς τὸ ἔμαθον· ἀλλὰ δὲν σέ ἐρωτῶ
περὶ τούτου· ποῦ εἶναι ὁ φίλος σου ; πῶς τὸν
ἄφησες μόνον ; πῶς δὲν ἦλθε μαζί σου ;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Εἶναι εἰς τὴν Κρήτην· ταχαίως δὲν πρέπει
νὰ τὸν περιμένῃς.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄλλὰ σὺ πῶς ἐπανῆλθες ; ἀφοῦ ὁμοῦ ἀνε-
χωρήσατε, ὁμοῦ ἔπρεπε καὶ νὰ ἐπανέλθητε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ναί . . . πλήν . . . δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπα-
νέλθωμεν ὁμοῦ· ἐγὼ, βλέπων διὰ τὴν μάταιον
νὰ μένω πλέον ἐκεῖ, ἐπανῆλθον ἐντὸς ὀλίγου
δὲ ἐπανερχόνται καὶ οἱ ὀλίγοι ἐθέλονται, οἵτι-
νες ἀκόμη μένουσιν ἐκεῖ.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ ! ἐξηγήσου· πῶς δὲν ἐπε-
ρίμενες νὰ ἐπανέλθῃς μετὰ τὸν φίλον σου ;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Σὰς εἶπα, κυρία μου, ὁ Ἰωάννης ἦτον ἀδύ-
νατον νὰ ἔλθῃ μαζί μου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄλλὰ τί σημαίνουν αἱ γρυφώδεις αὐται φράσεις σου; μήπως ἐπληρώθη; μήπως ἐφρονεύθη; ὦ δυστυχία μου! σιωπᾶς; βλέπω εἰς τὸ πρόσωπόν σου γεγραμμένην τὴν ἀπόκρισίν σου· ἀλλ' εἰπέ μοι, εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν· εἶμαι γενναία· θ' ἀκούσω ἀτάραχος τὴν καταδίκην μου· ὦ θεέ μου! ἐκπνέων, ἐπρόφερε τοῦλάχιστον τ' ὄνομά μου;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἄθῶα καὶ ἀπονήρευτος κόρη! πολύτιμε ἄγγελε! ναί! μάθε ὅτι ἐφρονεύθη ἐνώπιόν μου· πλήν παῦσε, δυστυχῆς, θρηνοῦσα ἄνθρωπον ἀνάξιον τῶν πολυτίμων δακρύων σου· ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀνεκτίμητον καρδίαν σου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Πλὴν τί σημαίνουν οἱ λόγοι σου οὗτοι; οἰατὶ καθυβρίζεις ἀνάνδρως τὴν σκιάν τοῦ φίλου σου;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν· μάθε ὅτι μίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐμπρὸς μου ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν σου, τὴν ἤνοιξε ψυχρῶς καὶ με μεγάλην δυσαρέσκειαν, τὴν ἀνέγνωσε, τὴν ἔσχισεν ἔπειτα εἰς τεμάχια, καὶ με περιφρόνη-

σιν τὴν ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ· ὅτε δὲ τῷ εἶπα ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωρῶ, φρόντισε μοι εἶπε νὰ μὲ ἀπαλλάξης ἀπὸ λόγον, ὃν ἐν στιγμῇ νεανικῆς ἀπερισκεψίας ἔδωσα, πείθων τὴν Εὐανθίαν νὰ μὲ λησμονήσῃ, διότι πρὸ καιροῦ τὴν ἐλησμόνησα· ἀλλ' ὑπάρχει δίκαιος Θεός! καὶ τὴν ἐπιούσαν εἰς τινὰ ἀψιμαχίαν εὔρε δικάϊως τὸν θάνατον.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄχ! ποτέ δὲν ἤλπιζα Ἰωάννη νὰ μοῦ ἀπαντήσης τοιαῦτα, ἀλλ' ἂν ἐδῶ δὲν σὲ εὐρίσκω πλέον νὰ σοῦ ζητήσω λόγον τῆς σκληρᾶς πρὸς ἐμὲ καὶ ἀδίκου διαγωγῆς σου, ἔρχομαι ὅπου σὺ τώρα εἶσαι, καὶ ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἅς μᾶς κρίνει. (Προσπαθεῖ νὰ λάβῃ τὸ ξίφος τοῦ Βασιλείου.) Δός μοι, δός μοι αὐτὸ τὸ ξίφος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Τί κάμεις; Ἐλθέ, Εὐανθία, εἰς τὰς φρένας σου, σὲ εἶπα, ὁ Θεὸς τὸν ἔκρινε πλέον.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄχ! στιγμὴ σκληροτάτη! ὁ Ἰωάννης μὲ ἠρνήθη! Θεέ μου! τί σὲ ἔπταισα καὶ μὲ βασανίζεις τόσο; Ἄχ Ἰωάννη! μὲ τὸν φίλον σου μοῦ στέλλεις τοιαύτας θλιβερᾶς ἀγγελίας; δὲν τὸν ἔστελες κάλλιον νὰ μὲ φονεύσῃ; Βασίλειε, θανάτωσόν με· δὲν μὲ ὠφελεῖ πλέον νὰ ζῶ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Τί λέγεις Εὐανθία ; ποῖον καλεῖς νὰ σέ φονεύσῃ ; διατί παραλαλεῖς ; ἐγὼ νὰ σέ φονεύσω, ὅστις προσφέρω εὐχαρίστως ὄλην μου τὴν ζωὴν διὰ μίαν ἡμέραν σου ; μὴ κατατήκεσαι, φιλάττη, ὑπὸ ματαίας θλίψεως χάριν ἐκείνου ὅστις δὲν ὑπάρχει πλέον, ἀλλ' ὅστις καὶ ἂν ὑπῆρχε, δὲν ἦτο ἄξιος τῆς ἀγάπης σου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅποῖος καὶ ἂν ἦτο, ἦτο ὁ φίλος τῆς καρδίας μου· ἦτο ὁ μόνος ἄνθρωπος ὃν ἠγάπησα καὶ ὃν θὰ ἀγαπῶ αἰωνίως· μὴ θέλεις ἀδικῶν τὴν σκιάν του νὰ μὲ παρηγορήσῃς.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἀλλὰ δὲν ἔχεις δίκαιον, Εὐανθία μου, ν' ἀγαπᾷς ἐκεῖνον, ὅστις οὐδέποτε σέ ἠγάπησε· ἐκεῖνον ὅστις δὲν ὑπάρχει πλέον, καὶ νὰ περιφρονῆς ἐμέ, ὅστις πρὸ τόσοῦ καιροῦ σέ ἀγαπῶ, καὶ τήκομαι μυστικῶς· ἰδοὺ ἡ ζωὴ μου, ἡ ψυχὴ μου, ὁ νοῦς μου, εἶναι ἐδικά σου· ναί, τὸ πᾶν θυσιάζω, Εὐανθία, διὰ νὰ παύσω τὰς θλίψεις σου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Σὲ εὐγνωμονῶ διὰ τοῦτο· ἀλλὰ σέ παρακαλῶ, ἄφες με εἰς ἡσυχίαν· αἱ θυσίαι σου δὲν μὲ παρηγοροῦν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ἀπερχόμενος).

Σέβομαι τὰ δάκρυά σου καὶ τὰς λύπας σου·
ἰδοῦ, ἀναχωρῶ, Εὐανθία.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Σέ εὐχαριστῶ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἄλλὰ δὲν μὲ προστάζεις τίποτε;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Τίποτε· ἄφες με, σέ παρακαλῶ, μόνην νὰ
κλαύσω ἐλευθέρως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Λοιπὸν ἀναχωρῶ· θὰ ἐπανέλθω ἀργότερα,
ὅταν ἡσυχότερα θὰ κρίνης ὀρθότερον.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὑπαγε εἰς τὸ καλόν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Εὐανθία μου! ὕψεινε (ἀπέρχεται).

(Ἡ Εὐανθία κάθεται πλησίον τραπέζης ὅπου στηρίζουσα
τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρὸς κλαίει.)

(Πίπτει ἡ αὐλαία.)

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

(*Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὸ δῶμάτιον τοῦ Βασιλείου.*)

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΙΩΑΝΝΗΣ (μόνος.)

Ἦλθε τέλος ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ ὕψιστος ἐρρίψε βλέμμα εὐσπλαγχνίας εἰς τὰ πλάσματά του. Θεέ μου! ἀκόμη νομίζω, ὅτι ἀκούω τὰς φωνὰς τῶν σφραζομένων· ὅτι βλέπω τὸν καπνὸν τῶν καιομένων χωρίων· παιδία, γυναῖκας, γέροντας, γυμνοὺς, πεινῶντας, ριγοῦντας, εἰς τὰ ὄρη προσφεύγοντας καὶ ζητοῦντας ἄσυλον. Ἐλευθερία! ἐλευθερία! πόσον γλυκεῖα εἶσαι! πλὴν πόσον ἀκριβὰ ἀγοράζεις! καὶ ὅμως οἱ ἀδελφοί μας κατεδικάσθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν δουλείαν. . . . ὦ! αἰσχρὰ, ὦ! ἐπονείδιστος δουλεία! Σὲ εὐχαριστῶ μολαταῦτα, Θεέ μου! ὅτι κατέπαυσες τὰ ἀνήκουστα δαινά τοῦ πολέμου, καὶ νυδόκησας νὰ ἐπιστρέψω ὑγείης εἰς τὴν ποθητὴν μου πατρίδα· ῥίψε οἰκτιῆρμον ὄμμα καὶ εἰς τοὺς ἀθλίους, οἳ τινες ὑπὸ βαρῶν κύπτουσι

καὶ πάλιν τὸν αὐχένα ζυγόν. . . ὦ Εὐανθία μου !
ὦ ἄγγελε, ἀγαθότητος καὶ ἀγάπης, θὰ σὲ ἐ-
πανεῖδω καὶ πάλιν ;

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ καὶ ὁ ἀνωτέρω.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, (καθ' ἑαυτὸν βλέπων τὸν Ἰωάννην.)

Θεὲ μου ! ὁ Ἰωάννης ! τώρα ἔχω νὰ διακιν-
δυνεύσω.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Βασίλειος ; (Στραφόμενος βλέ-
πει τὸν Βασίλειον.) Ἄ ! Βασίλειε !

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Καλῶς μᾶς ἦλθες Ἰωάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Βασίλειε, ἀδελφέ μου, ἔλα εἰς τὰς ἀγκάλας
μου ! (ἀναγκαλίζονται,) εἶσαι καλὰ ἀδελφέ ; πῶς
ἐπέρασας αὐτὰς τὰς ὀλίγας ἡμέρας τοῦ χω-
ρισμοῦ μας ;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πολὺ καλὰ, Ἰωάννη, σὺ δέ ;

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄχ ! ἐμὲ μὴ μ' ἐρωτᾷς ἀδελφέ· εἴφυγες καὶ
διὰ μιᾶς νύξ ζοφερὰ κατεκάλυψε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς μου· ἤμην αὐτὰς τὰς ὀλίγας ἡμέρας ὡς

κατάδικος ἐντὸς εἰρκτῆς ἀφωτίστου, ὡς ὁδο-
πόρος πεπλανημένος εἰς τὰ σκότη· ἔζων ζωὴν
ἀθλίαν καὶ εἰς λήθαργον βεβουλισμένην. Ἐμαθες
βεβαίως ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ τελευταῖαι ἐπικουραὶ
ἀπέβησαν εἰς μάτην, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν
ἀπωλέσθη πᾶσα ἐλπίς, καὶ ὅτι ἡ καταστροφή τῆς
ἐπαναστάσεως ἐπῆλθεν ἀθρόα. Οἱ Κρήτες οὐδὲ
δειλοὶ εἶναι, οὔτε προδόται· ἀλλὰ τριῶν ἐτῶν
ἀνήκουστοι ταλαιπωρία, πείνα καὶ γύμνωσις
ἔφερε τὴν ἀπόγνωσιν! καὶ ἤδη καὶ αὐτοὺς τοὺς
φίλους ἐχθροὺς ἔφθασαν νὰ τοὺς νομίζωσιν·
αὐτὸς ὁ τόπος προδίδει πλέον καὶ αὐτοὺς τοὺς
ἐπικούρους· τὸ τελευταῖον τῶν ἐθελοντῶν σῶ-
μα σχεδὸν ἀμαχητὶ ἐσυνθηκολόγησεν· οἱ Κρή-
τες αἰτιῶνται τοὺς ἐθελοντάς, καὶ οἱ ἐθελον-
ταὶ τοὺς Κρήτας· ἡ ἀπελπισία ἐπεσκότισε τὴν
ἀλήθειαν, ἐγέννησε τὴν δυσπιστίαν, καὶ οὐδεὶς
πλέον εἶναι ἀσφαλῆς ἐκεῖ· ἀφοῦ δὲ καὶ τοῦ σώ-
ματός μας ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις, ἔφυγον καὶ ἐγὼ
καὶ ἤλθον ὅπως μὲ παρηγορήσῃ ἐν τῆς Εὐαν-
θείας μου γλυκῇ μειδίαμ, τὴν ὁποίαν τόσον
καιρὸν ἐστερήθην χάριν τῆς πατρίδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Μόλις πρὸ δύο ἡμερῶν, καὶ ἐγὼ ἠδυνήθην
νὰ πατήσω τὴν περιπόθητον πατρίδα Ἰωάννη·
γνωρίζεις, ἀνεχώρησα μὲ ἰστιοφόρον πλοῖον καὶ

ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτον ἐνάντιος, ἀνεμοτρέχομεν ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸν εἰς τὸ φοβερόν πέλαγος, καὶ ὑπέστημεν πολλοὺς κινδύνους εἰς τὸ ταξείδιον.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄλλ' εἰπέ μοι, Βασίλειε, εἶδες τὴν Εὐανθίαν; φλέγομαι ἐξ ἀποπομονησίας· ἤξεύρεις ὅτι αὐτὴ εἶμαι ὁ νοῦς μου καὶ ἡ ψυχὴ μου· ἐγὼ εἶμαι ἡ σκιά τοῦ σώματός της, αὐτὴ δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ ἰδικοῦ μου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, (θλιβερώς.)

Τὸ γνωρίζω Ἰωάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πόσον εἶμαι εὐτυχής, ἀδελφὲ, διότι ἠντάμωσα πρῶτον σὲ, τὸν πιστόν μου φίλον, νὰ μὲ πληροφορήσῃ περὶ ἐκείνης· λοιπὸν σὲ ἱκατεύω, Βασίλειε, εἰπέ μοι, ὁμίλει περὶ τῆς Εὐανθίας, λέγε με μόνον περὶ αὐτῆς· δὲν γνωρίζεις εἰς ποίαν ταραχὴν εὐρίσκομαι, διότι τὸ ἐσπέρας τῆς ἀναχωρήσεώς μου παραδοθεὶς εἰς ὕπνον εἶδον ἀπαίσιμα ὄνειρα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, (δῆθεν ἀπορῶν.)

Παράδοξον!

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Καὶ πρὸ ὀλίγου, φίλε, μόλις ἐπάτησα τὴν

ξηράν, ἔσπευσα νὰ διέλθω ἐκ τῆς οἰκίας της, μήπως ἰδῶ τι καὶ ἐρωτήσω περὶ αὐτῆς· ἀλλὰ τὰ παραθυρά τῆς οἰκίας ἦσαν κεκλεισμένα, καὶ ἀπάσιος σιγὴ ἐπεκρατεῖ ἐντὸς αὐτῆς· ἀμέσως λοιπὸν ἔτρεξα πρὸς σε· πλὴν σὲ βλέπω σκεπτικὸν, εἶπέ μοι σε παρακαλῶ τί τρέχει;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ἄκουσε Ἰωάννη, εἶται ἀνὴρ, καὶ ἐξ ἐκείνων μάλιστα οἵτινες πολλάκις ἠένησαν τὸν θάνατον μειδιῶντες· πολλάκις ἠπειρατοῦ πολέμου σὲ ἀπέδειξε ἀπὸ πόσον εὐθραυστον νῆμα κρέμαται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου...

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Τί; τί λέγεις Βασίλειε; πῶς! ἀπέθανεν ἡ Εὐανθία;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Δυστυχίμου φίλε! ἔσω γενναῖος· θλιβερὸν καθῆκον μὲ ἀναγκάζει νὰ γείνω πρὸς σὲ ἄγγελος κακῶν· ὁ Θεός...

ΙΩΑΝΝΗΣ.

ὦ δυστυχία! δυστυχία! ἕως πότε μοῖρα κακὴ θὰ μὲ καταδιώκης; Ἄχ! ἕως πότε θὰ κατασπαράττις τὴν θλιβεράν μου καρδίαν; τί ἔμεινε πλέον νὰ ζητήσης ἀπὸ ἐμέ; ἰδοῦ, τοὺς γονεῖς μου ἤρπκσας, τοὺς καλλητέρους μου

φίλους εἶδον πεσόντας εἰς τὴν μάχην πλησίον μου· ἐταλαιπωρήθην, ὑπέφερα ματαίως· ἐν μόνον ἄστρον ἔλαμπε καὶ δι' ἐμὲ εἰς τὸν ὄριζοντα, ὅπως ῥίψη γλυκὺ φῶς παρηγορίας ἐν τὸς τῆς ταλαιπώρου καρδίας μου· πλὴν καὶ τὸ ἄστρον τοῦτο ἐσθῆσθη δι' ἐμὲ, καὶ ποτὲ πλέον, ποτὲ δὲν θὰ ἀνατύλη, ἄχ! ἰδοὺ, Βασίλειε, τὸ ὄνειρόν μου ἐξηγήθη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἐσω γενναϊόψυχος, Ἰωάννη· ὁ Θεὸς τὴν ἔλυπήθη καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς τοὺς κόλπους του, διότι πρὸ δύο μηνῶν, ὡς ἔμαθον, ἔκειτο κλινήρης μυρίους πόνους ὑποφέρουσα, καὶ τοὺς ὁποίους οὐδεμίᾳ ἰατρικῇ βοήθειᾳ, οὐδὲν φάρμακον ἠδυνήθη ν' ἀνακουφίσῃ, εἰμὴ μόνος ὁ θάνατος ὅστις τὴν ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νόσου...

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄ! παῦσε! παῦσε! μὴ λέγεις περὶ τοῦ θανάτου της· μὴ μοῦ σπαράττης τὴν καρδίαν, ὦ Θεέ μου! Θεέ μου! ἀδικον δὲν ἦτον νὰ βασανισθῇ ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος, καὶ τέλος νὰ λείψῃ ἀπο τὴν γῆν ὅπου ἦτο τόσον ἀναγκαῖα ἡ παρουσία της;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἰωάννη! αἱ ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄβυσ-

σος· τὸ βλέμμα τοῦ θνητοῦ δὲν δύναται νὰ εἰσδύσῃ εἰς αὐτάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄβυσσος λέγεις; ἀδης! κόλασις!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Μὴ ἀδελφέ, μὴ βλασφημῆς κατὰ τοῦ Θεοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πῶς; νὰ μὴ βλασφημῶ; ὦ! ἂν ἠδύνασο νὰ ἴδης τί συμβαίνει ἐδῶ ἐντός μου, ἤθελες ἀκούσει μόνον κατάραν καὶ βλασφημίαν ἀτελεύτητον.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Παραφέρεσαι Ἰωάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ναί, παραφέρομαι· ἀλλὰ ποῦ φέρομαι; ποῦ εἶμαι; ποῦ εὐρίσκομαι; ὦ! σὺ, ὅστις ἀπαθῶς καὶ δικαίως κρίνης, σὺ, ὅστις δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς τὴν θέσιν μου, σὺ, ὅστις ἔχεις λογικόν, διότι ἐγὼ βλέπεις δὲν ἔχω πλέον, εἰπέ μοι μόνον, ποῦ εἶναι ὁ τάφος της, ποῦ πληροῖον κεῖται;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πλὴν τί τὸ ὄφελος;

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἔποτε· θέλω νὰ μάθω, θέλω νὰ ὑπάγω ἐκεῖ.

νά κλαύσω πολύ, πολύ· τοῦτο θὰ μὲ ὀφελήσῃ·
θὰ ἴδῃς, δὲν θὰ βλασφημῶ πλέον· θὰ ἴδῃς, θὰ
ἦμαι ἥσυχος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Μάθε λοιπὸν ἀφοῦ τὸ θέλεις· εἰς τὸ πρῶ-
τον Νεκροταφεῖον πρὸς τὸ βάθος τῆς εἰσόδου,
ἀριστερόθεν θὰ ἴδῃς νεοσκαφῆς μνημα πλησίον
ἄλλου μεγαλοπρεποῦς, φέροντος λελαξευμέ-
νον ἄγγελον κι' αἶοντα. . . . πλήν ἀκουσὸν με,
Ἰωάννη, φαντάζομαι τὸ ἄλγος τῆς καρδίας σου
διὰ τὸν θάνατον τῆς Ἰουανθίας· ἀληθῶς, ἔτρε-
φες πρὸς ἐκείνην ἔρωτα διακαῆ, τὸ γνωρίζω·
πλήν ἡ δυστυχῆς κόρη, ἦτο πλάσμα γήϊνον,
τρυφερὸν ἄνθος, ὅπερ μό ον πλησίον σου ἐζῆ
καὶ ἀνέπνεε, καὶ ἀφοῦ σὺ ἀνεχώρησες, μὴ δυ-
ναμένη νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν λύπην τοῦ χωρισμοῦ
σου, ἐμαράνθη καὶ ἐξέπνευσε τὸ ὄνομά σου
προφέρουσα.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄθλιος ἐγώ! λοιπὸν ἐγὼ τὴν ἐφόνευσα;
πλήν, λέγε μοι, πότε ἀπέθανεν;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄχ! πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ κατευνάσω πλέον
ὁ δυστυχῆς τὸ καταδιώκον με συνεδὸς, τὴν

καταβιβρώσκουσάν με θλίψιν; Φεῦ! τὰ χεῖλη
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀγαπητῆς μου Εὐανθίας
ἐκλείσθησαν διὰ παντός, βαρεῖς καὶ φρικώδεις
συλλογισμοὶ τὸν νοῦν μου περικυκλοῦσιν. Ἄχ!
δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑποφέρω πλέον, εἴοτι παντοῦ
καὶ πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου θὰ πλα-
γᾶται ἡ αἰθέριος μορφὴ της. Ἄχ! μισῶ φίλε, μι-
σῶ πλέον αὐτὴν τὴν γῆν, ὡς χώραν δυστυχίας.
σήμερον ἀναχωρῶ καὶ ἐγὼ, ὑπάγω πρὸς ἀνεύ-
ρεσιν τῆς πιστῆς μου, ἐγκαταλείπω πλέον τὴν
τύρβην τοῦ ματαίου τούτου κόσμου καὶ ἐπὶ τοῦ
τάφου τῆς μέλιω ν' ἀφήσω τὸ ἀσθενές μου
σῶμα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Μὴ παραλαλεῖς, φίλε. Νὰ! κύγε, φύγε, ἂν
θέλῃς, ἀπὸ τὸν τόπον τούτον, ὅπου πᾶν ἀντι-
κείμενον σοῦ τὴν ἐνθυμίζει, φυγε, εἰς ὅσον δύ-
νασαι μεμακρυσμένας χώρας.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ναί, θὰ φύγω. . . θὰ φύγω εἰς πολὺ μεμα-
κρυσμένας χώρας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἀπόβαλλε τὰς θλιβεράς ταύτας σκέψεις,
Ἰωάννη· τί ἔπαθες σὺ, ὁ τόσον γεναῖος εἰς τὸν
πόλεμον, ὁ τόσον καρτερικὸς εἰς τὰς δυστυ-
χίας, δὲν ἐνθυμεῖσαι τοῦλάχιστον τὰ περὶ δό-
ξης ὄνειρά μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Δόξα!.. χαρά!.. εὐτυχία!.. τίποτε, τίποτε δὲν ὑπάρχει· σκότος πικρὸν ἀπλοῦται πέριξ μου, καὶ ὅλος μαῦρος καὶ σκοτεινὸς με φαίνεται ὁ κόσμος· ἐκεῖ ὅμως πέραν, ἐκεῖ μακρὰν λάμπει ἀκόμη ἐν ἀμυδρὸν φῶς... τὸ βλέπεις; εἶναι φανὸς, χύνων τὴν νεκρικὴν τοῦ λάμπειν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκείνης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

(Ὁ Ἰωάννης σκίπτεται μὴ προσέχων εἰς τοὺς λόγους τοῦ Βασιλείου.)

Δὲν ἀρνοῦμαι, Ἰωάννη, ὅτι ἔχεις δίκαιον ἦτο τῶντι ἄγγελος, καὶ ἐγὼ ἀκόμη ἐνθυμοῦμαι τὴν θελκτικὴν μορφήν της, τοὺς ὠραίους της ὀφθαλμούς...

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Χαῖρε, χαῖρε ἀδελφέ μου, ὑπάγω πρὸς ἀνεύρεσίν της. (Φεύγει σπεύδων.)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἰωάννη! Ἰωάννη!

(Κάμνει ὅτι θά τὴν ἀκολουθήσῃ ἀλλ' ἐπιστρέφει.)

==

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, (μόνος.)

Χά! χά! ὑπάγεις δυστυχῆ πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ θανάτου μόνον, καὶ οὐχὶ ἐκείνης· ἐκεῖ ὅπου

σὺ ὑπάγεις, ἐκείνη δὲν ὑπάρχει, διότι ἐκείνη ζῆ,
καὶ θὰ ζήσῃ, ὅπως πληρωθῶσιν οἱ πόθοι μου,
καὶ καταστήσῃ τὴν ζωὴν μου εὐδαίμονα, ἀλλὰ
πρέπει νὰ περιμείνωμεν ἄχρις ὅτου τὸ περὶ
τοῦ θανάτου τοῦ ψεῦδος μου γέινει ἀλήθεια,
ἀλλ' ἕως τότε ἄς κρυφθῶμεν· ἅμα ὅμως ἡ φή-
μη διαδώσῃ τὴν αὐτοχειρίαν ἐγὸς ἐθελοντοῦ,
τότε τρέχω πρὸς τὴν Εὐανθίαν μου· τὰ λοιπὰ
εἶναι εὐκόλα.

ΣΚΗΝΗ Δ'. Πραγμ.

(Μετασκευὴ τῆς σκηνῆς· παριστᾶ
τὸ νεκροταφεῖον.)

ΕΥΔΟΣΦΙΑ καὶ ΕΛΕΝΗ, (εἰσελθοῦσαι κἀθηνται· πλησίον τοῦ
τάφου τοῦ πατρὸς τῆς Εὐδοσίας), ἔπειτα ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ.

ΕΥΔΟΣΦΙΑ.

Δὲν ἤμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω, Ἐλένη μου,
αὐτὸν τὸν κόσμον· ὑπὲρ τὸ δέον τὸν ἐμίσησα·
εἰς ἐμὲ ἔγεινε πολὺ ἀπεχθής . . . . ἰδοὺ ὁ τά-
φος τοῦ πατρὸς μου· ἐδῶ πλησίον του νὰ μὲ
θάψητε.

ΕΛΕΝΗ,

Διατί, Εὐανθία μου, θέλεις νὰ μὲ λυπῆς; σὺ
ν' ἀποθάνῃς, ἥτις μόλις εἶδες τὸν κόσμον;

ΕΥΔΟΣΦΙΑ.

Ἄχ! ὁ σκληρὸς ὁ κόσμος! ὅσοι, Ἐλένη

μου, εἰς τὸν οὐράνιον θόλον κρέμανται ἀστέρες, καὶ ὅσοι εἶναι οἱ κόκκοι ἄμμου τῆς θαλάσσης, τόσα εἶναι καὶ ἐμοῦ τῆς ταλαίνης τ' ἀνήκουστα δεινά· οὔτε μίαν ὥραν τῆς ζωῆς μου δὲν ἤξιώθην, ἢ δυστυχῆς, νὰ περάσω ἔχουσα φαιδρὰ τὰ χεῖλη καὶ στεγνὰ τὰ βλέφαρα· μία ἔμεινεν ἐλπίς μου, εἰς τῆς ὑπάρξεώς μου στῆλος καὶ αὐτὸς κατέπεσε· κατέπεσε! φεῦ! ἀφοῦ προηγουμένως μὲ ἠρνήθη χωρὶς λόγον, ἀνευ αἰτίας...

ΕΛΕΝΗ.

Καὶ σὺ ἐντούτοις θέλεις νὰ μείνης πιστὴ εἰς τὴν σκιάν του αὐτῆν, ἐνῶ ὁ κόσμος ὅλος εἶναι μὲ ἄνθη ἐστρωμμένος διὰ σέ, σὺ τὸν ἀρνεῖσαι καὶ προσκολλᾶσαι ἀνοήτως ἀκόμη εἰς μίαν ἐξηραμένην ἄκανθον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἔχεις δίκαιον· εἰς σέ ὀμιλεῖ ἡ ψυχρὰ λογικὴ καὶ εἰς ἐμὲ ἡ κατεσπαραγμένη καρδιά· ὦ, ἂν εβλεπες ἐδῶ εἰς τὸ βάθος τοῦ στήθους μου, ὅποια θλίψις βασιλεύει! ἂν ἐγνώριζες ὅποῖον μαῦρον πέπλον ἐκτείνεται ἐνώπιόν μου, εὐκόλως ἤθελες ἐννοήσει διατί ὁ κόσμος ὅλος μοι φαίνεται μαῦρος καὶ σκοτεινός, καὶ πόσον μοι εἶναι ἀηδὴς πλέον ἡ ζωή.

ΕΛΕΝΗ.

Λησμόνησον, Εὐανθία μου, τὰ παρελθόντα, διότι αἱ θλιβεραὶ ἀναμνήσεις δρυμιτέρους κάμουν τοὺς πόνους τῆς καρδίας· ἀτένισε πρὸς τὸ μέλλον, καὶ πρὸς αὐτὸ θὰ ἴδῃς ἀκόμη ἀνατέλοντατὸν ἥλιον λαμπρῶν ἡμερῶν, θὰ ἴδῃς τὴν χαρὰν, τὴν εὐτυχίαν, τὸν ἔρωτα, ἅτινα σὲ περιμένουν· εἶσαι τόσον νέα ἀκόμη, εἶσαι εἰς τὴν αὐγὴν τῆς ἡλικίας σου· ἂν ἡ αὐγὴ αὕτη ὑπῆρξεν ὀμιχλώδης, ἀλλ' ὁ ἀνατέλων ἥλιός σου θὰ διαλύσῃ τὴν ὀμίχλην τοῦ μικροῦ παρελθόντός σου, καὶ ἡ ἐρχομένη ἡμέρα τοῦ βίου σου θὰ εἶναι λαμπρὰ καὶ φωτοβόλος.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἐξ ἐναντίας, ἂν ἔλαμψεν ἀκτὶς φωτὸς καὶ δι' ἐμέ, ἡ ἀκτὶς αὕτη φαίνεται μόνον ὅταν πρὸς τὸ παρελθὸν ἀτενίζω· ἂν ἔζησα, ἔζησα μόνον, ὅτε ἐκεῖνος ἔζη ὅλος ἔρωσ ὅλος λατρεία· ὅτε ἐκεῖνος μὲ ὑπέσχετο νὰ μ' ὀδηγήσῃ διὰ τῶν ἀκανθῶν καὶ τῶν τριβῶλων τοῦ βίου πρὸς ἀνθηροὺς λημόνας· τώρα ἐκεῖνος ἀπέθανεν· ἀλλὰ καὶ ἂν ἔζη, δυστυχία! τί τὸ ὄφελος. (Ὁ Ἰωάννης φαίνεται πρὸς τὸ βᾶθος ἐρευνῶν μετὰ προσοχῆς τοὺς τάφους, ἔχων ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὴν Εὐανθίαν καὶ Ἐλένην, αἵτινες τὴν παρατηροῦσι μετὰ περισηγείας.)

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἄλλὰ δὲν βλέπω τὰ σημεῖα δι' ὧν θὰ τὸν ἀναγνωρίσω· κηπάριστοι! ἀλλ' εἶναι τόσα, τάφος μαρμάρινος μὲ ἄγγελον! ἀλλ' ὅλοι ἐδῶ σὶ τάφοι οἱ πλεῖστοι εἶναι μεγαλοπρεπεῖς, καὶ φέρουσιν ἄγγέλους· καὶ ἐν τούτοις ὁ Ἄγγελός μου δὲν φέρει μαρμάρινον ἄγγελον ἐπὶ τοῦ τάφου του· εἶναι περιττός· ἐπὶ τοιούτου τάφου οἱ αὐλοὶ ἄγγελοι περιίπτανται· ἄς προχωρήσω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος· ἡ καρδιά μου θὰ σκιρτήσῃ ἐπὶ τοῦ χώματος τὸ ὁποῖον ἐκάλυψε τὸν ἄγγελόν μου. (Προχωρεῖ πρὸς τὸ βᾶθος, καὶ χάνεται.)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

Ποῖον τάχα νὰ κλαίῃ ὁ δυστυχῆς οὗτος; εἶδες φέρει ἐνδυμασίαν ἐθελοντοῦ· ἴσως ἐπιστρέψας ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον πόλεμον τῆς Κρήτης, εὔρε νεκρὰν τὴν ἐρωμένην του, ἣτις ἐμαράνθη ἔνεκα τῆς μακρᾶς του ἀπουσίας· εὐτυχῆς ἐκείνη, ἣτις κατῆλθε πιστὴ εἰς τὸν τάφον, καὶ ἤδη δέχεται σπονδὴν δακρῶν τοῦ φίλου τῆς καρδίας της· ὦ πόσον συμπαθῶ πρὸς τὸν δυστυχῆ τοῦτον νέον· ὅταν τὸν εἶδον, ἐνόμισα ὅτι ἐκείνον εἶδον, καὶ ἡ καρδιά μου ἐσκίρτησε, ἐσκίρτησε σφοδρῶς, καὶ ἀκόμη αἰσθάνομαι τοὺς παλμούς της· Ἐλένη μου, τὸν εἶδες; τὸ αὐτὸ

ἀνάστημα, τὸ αὐτὸ βάδισμα, καὶ μόλον ὅτι
δὲν ἤκουσα τὴν φωνὴν του, καὶ ὁμως νομίζω
ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνου ἠδέως πλήττει τὰ ὦτα μου·
Ἐλένη μου! μὴ ἦτο ἡ σκιά του;

ΕΛΕΝΗ.

Παῦσε πλέον παραφρονοῦσα δυστυχῆς κό-
ρη· οἱ νεκροὶ δὲν ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν κόσμον·
ἔλθε, ἄς φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ, ὅπου ἡ φαντασία
σου σὲ παραφέρει.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι, ὄχι, ἰδοὺ ἐπιστρέφει· ἄς μείνωμεν,
θέλω νὰ τὸν βλέπω· οἱ δυστυχεῖς παρηγοροῦν-
ται ὅταν βλέπωσι τοὺς ὁμοίους των· ἡ θέσις
του τόσον συμφωνεῖ μὲ τὴν ἰδικήν μου.

ΙΩΑΝΝΗΣ,

(ἐπιστρέφων βραδέως ἵσταται ἐπὶ νεοσκαφούς τάφου.)

Ἴσως αὐτὸς θὰ εἶναι· καὶ ἂν δὲν εἶναι οὗτος
ἀδιάφορον, ἡ ἀθώα ψυχὴ της ἐδῶ περιφέρεται
αἰσέτι, θὰ ἴδῃς ὅτι τελευταῖοι μου λογισμοὶ
ὑπῆρξεν ἡ ἐνθύμησις της. (Γονατίζει ἐπὶ τοῦ τάφου
μένων στιγμὰς τινὰς σύννοους· εἶτα ἐξάγει πιστόλιον ἕπερ θίπει
ἀνώπιόν του.)

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Τί κάμνει ἐκεῖνος;

ΕΛΕΝΗ.

Τίς οἶδε; ἴσως προσεύχεται...

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι, κάτι ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά του, ὅπερ ἄφησε κατὰ γῆς· ὦ! πόσον φοβοῦμαι! ἂν ἡδυνάμην νὰ τὸν πλησιάσω. . .

ΕΛΕΝΗ.

Ἄς φύγωμεν, ἄς φύγωμεν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι! ὄχι, ἄφες με, θέλω νὰ μείνω.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Θεέ μου! συγχώρησόν με· δύο ἠλπιζον νὰ ἶδω πραγματοποιούμενα ὄνειρα τῆς ζωῆς μου, δύο πόθους τῆς ψυχῆς μου πληρουμένους· τὴν ὠραίαν μου πατρίδα δεδοξασμένην, καὶ τὴν φιλτάτην μου ἐρωμένην γλυκεῖαν σύντροφον τῆς ζωῆς μου. Τώρα τὸ πᾶν ἀπώλετο· ἔνθεν ἢ καταφρόνησις τῶν ἀνάνδρων, ἐκεῖθεν ἐρήμωσις, χάος, σκότος· οἱμοὶ πᾶσα ἐλπίς ἐχάθη (μεγαλοφώνως.) Πατρίς μου χαῖρε, Εὐδοκία μου! Εὐανθία μου! δέξε με ἐρχομαι πρὸς σε.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

(Ἐνῶ δ' Ἰωάννης λαμβάνει τὸ πιστόλιον διὰ τὴν ὑψώσιν τὴν σφίραν.)

Ἄχ! στάσου. . . Ἰωάννη, τί κάμνεις, Ἐλένη αὐτὸς εἶναι· τρέξε πρὸς Θεοῦ.

ΕΛΕΝΗ,

(τρέχουσα πρὸς τὸν Ἰωάννην.)

Ἰωάννη! Ἰωάννη! ἡ Εὐανθία σὲ φωνάζει.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Εὐανθία! . . . Εὐανθία! . . . (βλέπων τὴν Εὐανθίαν.)

ὦ! ἀγαπητὴ μου φίλη, δὲν ἀπέθανες λοιπόν;

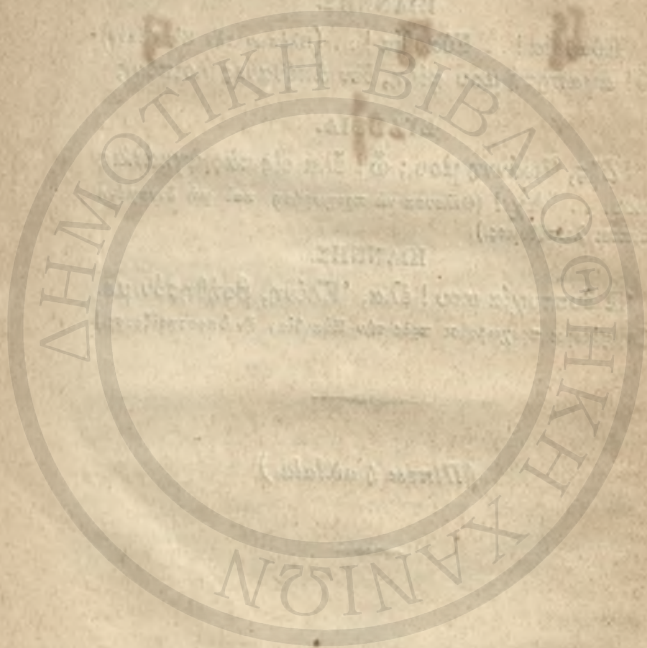
ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ζῆς, Ἰωάννη μου; ὦ! ἔλα εἰς τὰς ἀγκάλας μου. . . Ἄχ! (Θείλουσα νὰ προχωρήσῃ καὶ μὴ δυναμένη πίπτει λειπόθυμος.)

ΙΩΑΝΝΗΣ.

ὦ δυστυχία μου! ἔλα, Ἐλένη, βοήθησόν με.
(Ἄμφότεροι προχωροῦσι πρὸς τὴν Εὐανθίαν ἣν ὑποστηρίζουσι.)

(Πίπτει ἡ ἀδελφαία.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

---

*Ἡ σκηνὴ ὁμοία τῆς πρώτης παριστά
τὴν οἰκίαν τῆς Εὐανθίας.*

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΕΥΑΝΘΙΑ.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Καὶ λοιπὸν ἐπίστευσες, Εὐανθία μου, ὅτε
τόσον εὐκόλως σὲ ἐλησμόνησα ;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι, Ἰωάννη μου, τοῦτο δὲν τὸ ἐπίστευσα,
ἀλλὰ ἐπίστευσα τὸν θάνατόν σου, καὶ εἶχον ἀ-
ποφασίση, ἀνεγείρουσα κρυφίως δι' ὀλίγων λί-
θων μικρὸν μνημα σου πλησίον τοῦ τάφου
τοῦ πατρός μου, νὰ συχνάζω ἐκεῖ καθ' ἐκάστην
καὶ νὰ τελειώσω ἐκεῖ, εἰς θρήνους, τὰς θλιβε-
ρὰς ἐπιλοιπούς ἡμέρας μου. Ἀλλ' ὁ Θεὸς μὲ
ἐλυπήθη καὶ σὲ ἀνεῦρον ζῶντα, ἐκεῖ ὅπου ἐδεό-
μην ὑπὲρ τῆς ψυχῆς σου. Τί συνέβη ὅτε σὲ
ἀνεγνώρισα, ὡς ἀμυδρὸν ὄνειρον ἐνθυμοῦμαι

οὐδὲ δύναμαι νὰ ἐννοήσω ἀκόμη, ἂν εὐρισκό-
μην μεταξύ τῶν ζώντων εἰσέτι, ἢ μετὰ τῶν
νεκρῶν ὅπου σὲ ἐπανεύρισκον.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἴδου λοιπὸν ἐπέισθης ὅτι ζῶ, καὶ ἐπέισθην
ὅτι ζῆς· ἀλλ' ἴσως σοὶ μένουσιν ἐτι ἀμφιβο-
λῖαι περὶ τοῦ ἀπείρου ἔρωτός μου· ἴσως ἀκόμη
πιστεύεις, ὅτι ἦτο δυνατόν εἰς τὸν πόλεμον, ἐν
μέσῳ τῶν ἀγρίων παθῶν τῆς μάχης νὰ σὲ λη-
σμονήσω, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι! ὄχι, φίλε τῆς καρδίας μου· οὐδεμίαν
ἔχω ἀμφιβολίαν περὶ τῆς πίστεώς σου.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἐστω· ἀλλ' ἐγὼ πρέπει νὰ λάβω ἐκδίκησιν·
πρέπει ἀκριβῶς νὰ πληρωθῶσιν οἱ πόνοι, οὓς καὶ
σύ καὶ ἐγὼ ὑπέστημεν ἕνεκα ἐνὸς ἀχρείου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄν μὲ ἀγαπᾷς, μὴ ὁμίλει περὶ ἐκδικήσεως,
μὴ προφέρουσι τὰ χεῖλη σου λέξεις μίσους καὶ
ὀργῆς· ὁμίλει με, ναί! ὁμίλει με ἀδιακόπως
περὶ τοῦ ἔρωτός σου, λέγε με μόνον λέξεις
ἀγάπης· ἡ εὐτυχία ἐξαλείφει τὴν ἔχθραν ἐκ
τῆς καρδίας· ἡ ἀνέλπιστος εὐτυχία μου μετὰ

τῆς χαρᾶς ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου ἀγάπης
πρὸς ὅλον τὸν κόσμον· οὐδὲν ἄλλο αἶσθημα
εὗρισκεις ἐντὸς αὐτῆς, εἰμὴ μόνον ἀγάπην, ἀ-
πειρος ἀγάπην· ἄλλως, δὲν εἶναι ἀρκετὴ τιμω-
ρία διὰ τοὺς ἀχρείους, ἢ εὐδαιμονία τῶν ἀγαθῶν;

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ὅχι, ὄχι· οἱ κακοὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται·
ἡ κοινωνία ἔχει ἀνάγκην παραδειγμάτων, καὶ
πάντες ὀφείλομεν νὰ ἀνοίγωμεν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τῆς κοινωνίας, στιγματίζοντες τοὺς ἀ-
χρείους διὰ τῆς τιμωρίας, καὶ οὕτω τοὺς κα-
θιστώμεν καταφανεῖς εἰς τὴν ἀθωότητα.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Πλὴν συγχώρησον τὸν ἐχθρόν μας, ὡς χά-
ριν σοὶ τὸ ζητῶ· αὐτὸς ἐμὲ μᾶλλον ἐπλήγω-
σεν.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πλὴν ἐμὲ μᾶλλον ἠδίκησεν· ἀκουσον· καὶ
ἐγὼ σοῦ ζητῶ ὡς χάριν, καὶ τὸ ἀπαιτῶ ὡς
δειγμα τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης σου, νὰ μὲ βοη-
θήσῃς εἰς τὴν ἐκδίκησίν μου ταύτην.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἐγὼ; ἐκδίκησιν! ἀλλὰ σὲ εἶπα, δὲν μισῶ
πλέον κανένα.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πλὴν ἐγὼ μισῶ, ἀποστρέφομαι ἓνα μόνον ἀκόμη, ἐκ εἰ ν ο ν· ἄφες νὰ ἐξαλείψω καὶ τὸ τελευταῖον αὐτὸ μῖσος ἐκ τῆς καρδίας μου καὶ σοὶ ὑπόσχομαι εἰς τὸ ἐξῆς μόνον ἔρως διὰ σέ, καὶ ἀγάπη, μόνον ἀγάπη διὰ τὸν κόσμον νὰ ἐμφωλευῇ εἰς τὴν καρδίαν μου.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Πλὴν τί θὰ πράξης; θὰ μονομαχήσης βεβαίως· αὐτὸ ὅμως ἐγὼ δὲν τὸ θέλω.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ναι, θὰ μονομαχήσω, καὶ εἰς τὴν μονομαχίαν αὐτὴν θέλω καὶ σὺ νὰ παρευρεθῆς ὡς μάρτυς.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Θεέ μου! τί λέγεις! μονομαχία! λοιπὸν καὶ σὺ πιστεύεις ὅτι ἡ μονομαχία εἶναι ἱκανοποίησις; πιστεύεις ὅτι τὸ ῥέον αἷμα τοῦ ἀδικήσαντος, ἢ συχνάκις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀδικηθέντος πλύνει τὸ ἀδίκημα; νομίζεις ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐξαλείφεται ποτὲ διὰ νέου ἔγκλήματος; λυποῦμαι, Ἰωάννη μου, νὰ ἔχῃς καὶ σὺ ἀκόμη τὰς ιδέας τῶν παρελθόντων ἀγρίων αἰώνων.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πόσον κακῶς μὲ κρίνεις! καὶ πόσον διαφο-

ρετικὰ ἐννοοῦμεν τὴν μονομαχίαν· ναὶ μονομαχίαν, ἔνθα δύο μόνον ἀντίπαλοι ἴστανται ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου κατὰ πρόσωπον, ἐν ἧ δύο μόνον μάχονται, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία, καὶ ὅπου δλόκληρος ἡ κοινωνία παρίσταται· ὡς μάρτυς καὶ δικαστής· ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὰς θεωρίας. Μετ' ὀλίγον θὰ εἶμαι σύζυγός σου, καὶ σήμερον σοὶ ζητῶ τὸ πρῶτον δεῖγμα τῆς τυφλῆς ὑποταγῆς, ἣν ἡ γυνὴ ὀφείλει πρὸς τὸν ἄνδρα, ὅσας μάλιστα πρόκειται περὶ κοινωνικῶν ζητημάτων, ὧν τόσον ὀλίγην πείραν ἔχει ἡ γυνὴ. Λοιπὸν, ἂν μετ' ὀλίγον ἔλθῃ αὐτός, ὡς μοὶ εἶπες ὅτι σοὶ ἐδήλωσεν εἰς τὴν τελευταίαν του ἐπίσκεψιν, ὅπως ζητήσῃ καὶ πάλιν τὴν χεῖρα σου, σὺ ν' ἀπαιτήσῃς παρ' αὐτοῦ ὅπως, ἐλθὼν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, σοὶ βεβαιώσῃ μεθ' ὄρκου πάνθ' ὅσα σοὶ διηγήθη περὶ τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ θανάτου μου, καὶ σοὶ ἐπαναλάβῃ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ εἰλικρινοῦς ἔρωτός του ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός σου. Εἶναι, βλέπεις, ἐρωτικὴ συνέντευξις· προσδιώρισέ τω ὥραν τὸ ἐσπέρας . . . μὴ μὲ διοκόπτῃς . . . εἶπέ τω προσέτι ὅτι ἤκουσες ὅτι κάποιος ἐθελοντῆς εὐρέθη φονευμένος διὰ πιστολίου παρὰ τὸν Φάληρον. . .

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Μὴ, μὴ σὲ παρακαλῶ, μὴ μονομαχήσῃς.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ὁ καιρὸς κατεπείγει καὶ μὴ μὲ ἐμποδίζης·
ῥπαιτῶ νὰ συμμορφωθῆς μὲ τὰς παραγγελίας
μου ἀκριβῶς· ἂν ἀληθῶς μ' ἀγαπᾷς, ἢ σημε-
ρινὴ διαγωγὴ σου θὰ μοὶ τὸ ἀποδείξῃ.

(Φεύγει σπεύδων.)

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἰωάννη μου, Ἰωάννη μου, ἄκουσε.

=

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΕΥΑΝΘΙΑ (μόνη.)

Ἐφυγε χωρὶς νὰ θελήσῃ κἄν νὰ μὲ ἀκούσῃ·
Θεέ μου, ποῦ ὑπάγει; τί ἄρά γε μέλλει νὰ
συμβῆ; ποίων φρικτῶν σκηνῶν ἀπαιτεῖ νὰ γεί-
νω μάρτυς; ὦ! πόσον εἶναι δεινὴ ἡ θέσις μου!
ἀλλὰ πάλιν νὰ τὸν παρακούσω, νὰ δείξω τό-
σῃν ὀλίγην ἐμπιστοσύνην εἰς ἐκεῖνον ὅστις
μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ γείνη σύζυγός μου;
μεθ' οὗ πρόκειται νὰ συνδέσω τὴν ζωὴν μου,
τὸ μέλλον μου, τὴν ὑπαρξίν μου; νὰ παρα-
κούσω εἰς τὴν πρώτην, τὴν μόνην ἀπαιτήσιν
του ἀφ' ἧς ἐγένετο ὁ κύριος τῆς καρδίας μου;
νὰ δυσαρεστήσω ἐκεῖνον, οὗ τὸν θάνατον μα-
θοῦσα ἀπεφάσισα ν' ἀποθάνω; ποτὲ, ποτὲ, Ἰω-
άννη! καὶ εἰς τὸν ἄδην ἂν μὲ ὀδηγῆς, καὶ ἐκεῖ
θὰ σὲ ἀκολουθήσω· ὅπου σὺ ὑπάρχεις, ἐκεῖ εἶ-

ναι ἡ ζωὴ, ἡ εὐδαιμονία, ὁ παράδεισος, καὶ ὅπου σὺ λείπεις ἐκεῖ ζωὴ δὲν ὑπάρχει, ἐκεῖ εἶναι ἡ δυστυχία, ἡ κόλασις· ἰδοὺ, ἀφοσιῶμαι εἰς σέ προστάτα μου, Ἄγγελέμου, ὠδήγησόν με ὅπου ἂν θέλῃς, καὶ τοῦτο ἔστω τὸ πρῶτον δεῖγμα τοῦ πρὸς σέ εὐκρινοῦς ἔρωτός μου, τῆς ἀπέριου ἐμπιστοσύνης μου.

==
ΣΚΙΝΗ Γ'.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ καὶ ἡ ἀνωτέρω.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Χαῖρε, φιλάττη μου, Εὐανθία.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Χαῖρε, Βασίλειε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Σὲ βλέπω παρηγορημένην καὶ χαίρω πολὺ διὰ τοῦτο· δὲν λυπεῖσαι τῶρα διὰ τὰ δάκρυα τὰ ὅποια ἔρρυσαν ἐκ τῶν ὡραίων ὀφθαλμῶν σου; ἤρχισε τέλος ἐπανερχομένη ἡ κρίσις, ν' ἀποδιώκῃ τὸ ἀδίκον πένθος ἐκ τῆς εὐαίσθητου καρδίας σου;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Εἶναι ἀληθές, φίλε μου· ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἀγογκίστως νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὸ πεπρωμένον του. Καὶ εἰς ἐμέ ἡ κρίσις λέγει ὅτι ἂν ἀληθῶς ἐκεῖνος μὲ ἐλησμόνη, ἐνῶ ἐγὼ ἔκλαιον ἀπαρι-

γόρητα, καὶ προσηυχόμενῃ νυχθημερόν δι' αὐτόν, δὲν ἤξιζε τῷ ὄντι οὐδ' ἑνὸς μόνου δακρύου μου· ἀλλὰ τί νὰ σὲ εἶπω; ὅτε ἔμαθον τὴν εἰδησιν τοῦ θανάτου του, μὲ ὄλας τὰς διαβεβαιώσεις σου περὶ τῆς προδοσίας του, ἔκλαυσα ἀπαρηγόρητα· τὰ χυθέντα ὅμως ἐκεῖνα δάκρυα ἠλάφρωσαν τὴν καρδίαν μου, καὶ ἤδη βλέπω καθαρώτερον· ἀλλὰ πρὸ ὀλίγου καὶ πάλιν ἔκλαυσα· ἔμαθον ὅτι ἐθελοντῆς τις εὐρέθη φονευμένος παρὰ τὸν Φάληρον διὰ πιστολίου· καὶ τὸ πιστεύεις; ἐνθυμήθη ἔκ εἶνον. Τίς ἤξεύρει ἂν καὶ ὁ δυστυχῆς αὐτὸς δὲν εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν μου, ἂν δὲν ἐπροδόθη, ὡς ἐγώ, ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου τῶν διαλογισμῶν του κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του; σὺ βεβαίως θὰ τὸν γνωρίζεις· ἔμαθες ποῖος ἦτον ὁ δυστυχῆς;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ναὶ ἤκουσα καὶ ἐγὼ τὴν εἰδησιν ταύτην, ἀλλὰ ἄλλοι ἐθελονταί, οἵτινες μετέβησαν ἐκεῖ πρὸς ἀναγνώρισίν του, μοὶ εἶπον ὅτι ἦτο τόσον παραμορφωμένον τὸ πρόσωπόν του, ὥστε ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ τὸν γνωρίσωσιν· ἐκ τῶν μετ' ἐμοῦ καὶ πρὸ ἐμοῦ ἐλθόντων δὲν εἶναι τις, διότι πάντες ὑπάρχουσιν ἴσως ἤλθεν ἐσχάτως, καὶ πρὶν εἰσέτι γείνη γνωστὴ ἢ ἀφιξίς του, ἠτύχτησεν. Ἀλλὰ, φιλάτη μου, ἄς μὴ

ὀμιλῶμεν πλέον περὶ αὐτοχειριῶν καὶ θανάτων,
ὅς λείψωσι διὰ παντός αἱ θλιβεραὶ ὀμιλίαι· εἰς
τὸ ἐξῆς, χαρὰ καὶ φαιδρότης πρέπει νὰ βασι-
λεύῃ εἰς τὴν καρδίαν σου· ἀπόβαλε τέλος τὴν
πένθιμον ταύτην αἰσθητὰ καὶ δεχομένη τὸν ἔ-
ρωτά μου, τὸν διακαῆ, τὸν ἄπειρον ἔρωτά μου,
ἀποφάσισε νὰ ἐνδουθῆς τὴν νυμφικὴν ἀντι-
ταύτης.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Πλὴν λησμονεῖς, Βασίλειε, ὅτι τὸ πένθος
τοῦτο τὸ φέρω καὶ διὰ τὸν πρὸ ὀλίγου ἀποθα-
νόντα πατέρα μου; λησμονεῖς ὅτι οὐδεμίαν
ἄλλην ἀπόδειξιν ἔχω περὶ τῆς ἀπιστίας καὶ
τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου, εἰμὴ μόνως τὰς ἰ-
δικάς σου πληροφορίας; ἀκόμη ἐθελονταί, ἂν
καὶ ὀλίγοι, εὐρίσκονταί εἰς τὴν Κρήτην· τίς ἤ-
ξεύρει ἂν, μεταξύ τῶν ὀλίγων τούτων, δὲν εἴ-
ναι καὶ ὁ Ἰωάννης; μάθε, ὅτι ἂν μόνον βεβαι-
ωθῶ περὶ τοῦ θανάτου του, θὰ κλαίω αἰωνίως
εἰς τὴν ἀνάμνησίν του· τότε μόνον δύναμαι νὰ
τὸν λησμονήσω, ὅταν βεβαιωθῶ ὅτι καὶ αὐτὸς
μὲ εἶχε λησμονήσει.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἄλλ' Εὐανθία μου! ἀγγελέ μου! πῶς δύ-
ναμαι νὰ σὲ βεβαιώσω περὶ τῆς ἀληθείας τῶν
λόγων μου· ποῖον ὄρκον θέλεις νὰ σοὶ κάμω,
διὰ νὰ πιστεύσῃς;

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ναί, ὄρκον· ὄρκον φρικτὸν, τρομερὸν, ὡς τρομεροὶ ὑπῆρξαν οἱ σπαραγμοὶ τῆς καρδίας μου, οὓς ἐπροξένησαν αἱ πληροφορίαι σου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ναί, λέγε μοι· λέγε μοι, τί ὄρκον θέλεις νὰ σὲ κάμω· εἶμαι πρόθυμος.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ἄκουσε· θέλω νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ Νεκροταφεῖον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅστις θὰ μᾶς βλέπῃ, καὶ τῶν νεκρῶν οἵτινες θὰ μᾶς ἀκούωσιν, τὸ ἔσπερας καθ' ἣν ὥραν νεκρικὴ σιγὴ ἐκεῖ θὰ βασιλεύει καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας οἱ ἔλεγχοι τοῦ συνειδότος ἐξεγείρονται, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός μου, ὀρκίσθητι εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς σου, ὅτι εἶπες τὴν ἀλήθειαν· ἐκεῖ δὲν θὰ τολμήσῃς νὰ ψευθῆς, ἐκτὸς ἂν οὐδὲν ἱερὸν αἰσθημα εἰμεινεν εἰς τὴν καρδίαν σου. Ἐρχεσαι;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἐρχομαι, ἔρχομαι, ὅπου θέλεις, Εὐανθία μου, οὐδὲν δὲ εἶπον, παρὰ τὴν ἀλήθειαν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Λοιπὸν, καλὴν ἀντάμωσιν· ἐκεῖ σὲ περιμένω· μὴν λησμονῆς· τὸ ἔσπερας ἂν δὲν ἔλθῃς, ἀπόδειξις ὅτι ἐψεύσθης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Θὰ ἔλθω, θὰ ἔλθω.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Λοιπὸν ὑγείνε. (ἀναχωρεῖ.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (μόνος.)

Καιρὸς δὲν εἶναι πλέον νὰ ὑποχωρήσω· ἡ μι-
κρὰ αὐτὴ δοκιμασία, καὶ φθάνω εἰς τὸ πέρασ
τῶν πόθων μου. Περίεργον! θὰ φοβηθῆ τοὺς
νεκροὺς ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἐφοβήθη τοὺς ζών-
τας; θὰ ἦτο γελοῖον· ἐμπρὸς, πρέπει νὰ ὑπά-
γωμεν.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

(Μετασκευὴ τῆς σκηνῆς* παριστᾷ τὸ νεκροταφεῖον.)

ΠΕΤΡΟΣ καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ

Ὁραῖον τῷ ὄντι μέρος διὰ μονομαχίαν· ὁ
φονευθεὶς δὲν θὰ εἶναι ἀναγκασμένος νὰ κοπιᾷση
ὅπως ὑπάγη νὰ εὕρη τὸν τάφον του· θέλω νὰ
εἰπῶ δὲν θὰ βάλῃ τοὺς φίλους του εἰς τὸν κό-
πον διὰ νὰ τὸν ὑπάγουν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἄπορῶ, Πέτρε, μὲ τὸν χαρακτῆρα σου παντοῦ καὶ πάντοτε εἶσαι φαιδρὸς καὶ εὐθυμὸς· σὺ καὶ εἰς κηδεῖαν νὰ παρευρεθῆς, θὰ εὕρης πάλιν κάτι διὰ νὰ γελάσης· ἐδῶ εἰς τὴν τοιαύτην ὥραν μεταξὺ τῶν νεκρῶν, πλησίον τοῦ παρεκκλησίου δὲν σέ κυριεύη καὶ σέ, ἀόριστόν τι αἴσθημα; . . .

ΠΕΤΡΟΣ.

ὦ! νὰ σέ εἰπῶ, ἐγὼ ποιητὴς δὲν εἶμαι· καὶ μεταξὺ τῶν νεκρῶν, καὶ μεταξὺ τῶν ζώντων, θέλω νὰ γελῶ, βλέπων τὰ πράγματα πάντοτε ὑπὸ τὴν φαιδρὰν των ἔποψιν· ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος προωρίσθη εἰς παχυλὴν ἀμάθειαν, ἃς ἀφίνη τὰ πράγματα νὰ τρέχουν μόνον τὸν φυσικὸν αὐτῶν δρόμον, γελῶν καὶ μὴ ζαλίζων τὴν κεφαλὴν του μὲ φιλοσοφίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἄλλὰ δὲν συλλογίζεσαι, ὅτι προσεκλήθημεν ἐδῶ ὡς μάρτυρες μονομαχίας, ὑπὸ τοῦ καλητέρου μας φίλου, τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ Ἰωάννου, τὸν ὁποῖον πιθανὸν μετ' ὀλίγον νὰ κλαύσωμεν νεκρὸν;

ΠΕΤΡΟΣ.

Σὲ εἶπα ὅτι ὅλα τὰ πράγματα ἔχουσι καὶ τὴν ἁστέϊαν των ὄψιν, καὶ πρὸ πάντων ἁστέϊαν εὐ-

ρίσκω τὴν σημερινὴν μονομαχίαν, μονομαχίαν τῆς ὁποίας δὲν γνωρίζομεν οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε τὸν ἀντίπαλον, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν παρηγγέλθημεν νὰ φέρωμεν κἂν ὡς συνήθως τὰ ἐκλεχθέντα ὄπλα, ἄλλως τε ἐγὼ πάντοτε γελῶ μὲ τὰς μονομαχίας, καὶ εἶναι τῷ ὄντι σήμερον γελοῖαι, μηδαμινὴ ἀμυχή ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου, ἢ μιὰ πιστολιὰ εἰς τὸν ἄέρα, καὶ ἰδοὺ ὄλα ἐτελείωσαν· οἱ πρὸ μικροῦ ἄσπονδοὶ ἐχθροὶ οἱ δυψῶντες ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ αἷμα, δίδουσι τὰς χεῖρας, ἀσπάζονται ἀδελφικῶς καὶ ἐξακολουθοῦσι τὸν δρόμον των, ὡς στενότατοι φίλοι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοιούτων, τὸ γνωρίζεις καλὰ, αὐτὸς δὲν παίζει· διὰ νὰ ἀναγκασθῇ νὰ προσκαλέσῃ ἄλλον εἰς μονομαχίαν, ἢ αἰτία δὲν θὰ εἶναι ἀσήμαντος οὐδὲ τὸ ἀποτέλεσμα γελοῖον· αὐτὸ τοῦτο, τὸ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ μᾶς εἰπῇ τὴν αἰτίαν, τὸν ἀντίπαλον, καὶ τὰ ὄπλα· ἀλλὰ νὰ μᾶς εἰπῇ ὅτι ὄλα ταῦτα θὰ μάθωμεν ἐδῶ κατὰ πρῶτον, μὲ δίδει ἀφορμὴν νὰ πιστεύω, ὅτι ἡ αἰτία εἶναι σοβαρὰ, τὸ ὄπλον φονικώτατον, καὶ ἴσως ἴσως, ὁ ἀντίπαλος εἰς τῶν στενοτέρων μας φίλων· ἀλλ' ἰδοὺ ἐρχεται ὁ Ἰωάννης· αὐτὸς θὰ μᾶς εἰπῇ τὰ πάντα, καὶ θὰ εὐχαρίστη τὴν περιέργειάν μας.

ΠΕΤΡΟΣ.

Ἄλλ' ἂν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μονομαχίας ταύτης, θὰ εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὴν φαινομένην ὑπὸ τοῦ προσώπου του φαιδρότατα, δὲν φοβοῦμαι ὅτι θὰ χύσωμεν πολλὰ δάκρυα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Γνωρίζεις ὅμως, ὅτι ὁ Ἰωάννης καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ, ἐν μέσῳ τῶν μεγαλειτέρων κινδύνων οὐδέποτε ἔχασε τὴν ἀπάθειάν του· ἰδοὺ ἔρχεται· σιωπή.

=

ΣΚΗΝΗ 5'.

ΙΩΑΝΝΗΣ (καὶ οἱ ἀνωτέρω.)

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Φίλοι, σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἐδέχθητε τὴν πρόσκλησίν μου, ἐλθόντες πρὸ ἐμοῦ ἐνταῦθα· τόρα δίκαιον εἶναι, νὰ σὰς ἐξηγήσω τὰ αἷτια τῆς προσκλήσεώς μου ταύτης, καὶ τὸ μέρος ὅπερ θὰ λάβητε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἄλλ' ἄς μακρυνθῶμεν ἐντεῦθεν, καὶ ἄς ὑπάγωμεν ὀπισθεν τοῦ παρεκκλησίου, ὅπου καθήμενοι θέλωμεν ὁμιλήσει ἐν ἀnéσει. (ἀποσύρονται.)

=

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΒΑΣΙΛΑΕΙΟΣ

(έρχόμενος ἵσταται παρὰ τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς τῆς Εὐανθίας.)

Ἴδου ὁ βωμὸς ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡ φιλότατῃ μου ἀπήτησε νὰ δώσω τὸν τρομερὸν ὄρκον. Ὅρκος! ἔπεα πτερόεντα νεκροὶ! ὀλίγη κόνις, καὶ τίποτε περισσότερον, ἢ ἀνθρώπινος ὑπαρξίς κάτωθεν τοῦ μηδενικοῦ. Θεός! κόλασις! πεπλανημένης φαντασίας πλάσματα. Εἶν' ἀληθές· ἡ σιγὴ αὐτῆ, ὁ ἔρημος οὗτος τόπος, αἱ μελαγχολικαὶ αὗται κυπάρισσοι, τὰ ὡς φαντάσματα ἱστάμενα ταῦτα μνήματα, μὲ τὰ ἐπ' αὐτῶν ἀνάγλυφα μορμολύκια, τὸ παρακείμενον ἐκεῖνο παρεκκλήσιον προξενουῖσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἀλόκοτόν τι αἴσθημα, εἶδος φόβου, εἶδος φρίκης, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνος, καὶ εἰς τοιαύτην ὥραν. Περίεργον! διατί πάλλει ἡ καρδία μου... εἶναι φόβος τοῦτο; ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐφοβήθην εἰς τὴν μάχην, ὅτε ἠτένησα αὐτὸν τὸν θάνατον κατὰ πρόσωπον· ὅτε ἐκοιμήθην ἔτι ἐπὶ τοῦ θερμοῦ αἵματος, πλησίον τῶν φονευμένων. Ἄ! ὄχι ὄχι, εἶναι οἱ παλμοὶ τῆς προσδοκουμένης εὐτυχίας μου· μικρὸν ἀκόμη, καὶ φθάνω εἰς τὸν σκοπὸν μου· ἀλλ' ἄς μακρυνθῶ ἐντεῦθεν, πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, μακρὰν τοῦ παρεκκλησίου· διότι ἡ ὄσμη τοῦ θυμιάματος μου

πνίγει τὴν ἀναπνοήν· ἐδῶ, ὁ τόπος εἶναι πολὺ μελαγχολικὸς· ἐκεῖ τὰ μνήματα εἶναι μᾶλλον ἀρεὰ, ἔχω ἀνάγκην ἀέρος· ὅταν ἐκεῖνη ἔλθῃ, ἐπανέρχομαι· ἡ παρουσία τῆς θ' ἀφαιρέσῃ τὸ βᾶρος τὸ ὁποῖον πιέζει τὸ στῆθος, καὶ θὰ πληρῶσῃ θυμιδίας τὴν καρδίαν μου. (Ἀποσύρεται πρὸς μέρος ἀντίθετον ἐκείνου ὅπου ἀπεσύρθησαν ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ λοιποί.)

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΕΥΑΝΘΙΑ καὶ ΕΛΕΝΗ,

(κατόπιν ὁ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ καὶ μετ' αὐτὸν ὁ ἸΩΑΝΝΗΣ.)

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Πόσον εἶναι δεινὴ ἡ θέσις μου, Ἐλένη· ὁποίαν σκληρὰν θυσίαν ἀπῆρτησε παρ' ἐμοῦ ὁ Ἰωάννης.

ΕΛΕΝΗ.

Δυστυχῶς τοιαύτη εἶναι ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἀπέναντι τοῦ ἀνδρός· ἐκεῖνος νὰ προστάζῃ, καὶ ἡμεῖς τυφλῶς νὰ ὑπακούωμεν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ναί, τυφλῶς θὰ ὑπακούσω, ἀφοῦ ἐκεῖνος τὸ προστάζει. Ἄλλὰ ἄς προσευχηθῶ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός μου καὶ ἡ σκιά ἐκείνου ἄς μοὶ δώσῃ θάρρος. (Γονατίζει.) ὦ πάτερ, πάτερ! ἀν' ὅς τις εὐρίσκεισαι εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὑψίστου, ρίψε βλέμμα προστασίας ἐπὶ τὴν ὀφθαλμὴν σου· καὶ

πρώτον αὐτῆς τὸ πνεῦμα, δεήθητι ὑπὲρ αὐτῆς εἰς
τὴν Θεοτόκον, τὴν προστάτιδα τῶν ὀρφανῶν,
τὴν μητέρα Ἐκείνου ὅστις ἐδίδαξε τὴν ἀγάπην
εἰς τὸν κόσμον, Ἐκείνου ὅστις ἐσυγχώρησε τοὺς
γονεῖς του, ὅπως ἐσταλάξῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ
Ἰωάννου τὰ ἅγια ῥήματα τοῦ Εὐαγγελίου του, καὶ
ἀποδειῶξον ἀπ' αὐτῆς τὸ μῖσος καὶ τὴν ἔχθραν.
Ναί, Παραγία μου, εἴθε πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ
ἔχωσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸν μονογενῆ σου υἱόν,
καὶ ἡ τοῦ π.ληστοῦ ἀγάπη βασιλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον
πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν.

(Ἐγείρεται.)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, (ἐρχόμενος)

Ἴδου, Εὐανθία μου, συνεμορφώθην μετὴν ἐπιθυμίαν σου ἤλθον ὅπου οἱ νεκροὶ κοιμῶνται, διότι αὐτὸ ἠθέλησας· ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἄδην, καὶ εἰς τὴν κόλασιν, μεταξύ τῶν δαιμόνων ἀφόβως θὰ ἐβάδιζα ἂν τὸ ἀπήτης· ἐπίσθης περὶ τῆς ἀγάπης μου; ἄς φύγωμεν τώρα ἀπ' ἐδῶ καὶ ἄς τρέξωμεν μεταξύ τῶν ζώντων, ὅπου ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐδαιμονία μᾶς περιμένουν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι, Βασίλειε· ἡ ἀπαίτησις μου ἀκόμη δὲν ἐτελείωσεν· σὲ ἐκάλεσα ἐδῶ μεταξύ τῶν νεκρῶν, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅστις μᾶς ἀκούει, ἐπὶ τοῦ

τάφου τοῦ πατρός μου, τοῦ ὁποίου μόνη ἢ σκιά
μὲ προστατεύει νὰ ὀρκισθῆς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς
μητρός σου, ὅτι ὄχι μόνον ὁ Ἰωάννης ἐφονεύθη
εἰς τὴν μάχην ἀλλ' ὅτι καὶ πρὸ τούτου μὲ ἐ-
λησμόνησε καὶ μὲ ἠρνήθη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ναί, ναί, ὀρκίζομαι ὅτι θέλεις.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅρκισθητι λοιπόν ;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Σὲ εἶπα ὅτι ὀρκίζομαι.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ὅχι, νὰ ἐπαναλάβῃς αὐτολεξί τὸν ὄρκον, ὃν
σοὶ ὑπηγόρευσα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἰδού· ὀρκίζομαι ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός
σου, εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρός μου, ὅτι ὁ Ἰωάν-
νης ἐφονεύθη ἐνώπιόν μου ἐν Κρήτῃ, καὶ ὅτι
πρὸ καιροῦ εἶχε λησμονήσῃ καὶ ἀρνηθῆ τὴν
ἐρωμένην του Εὐανθίαν, ἣν ὀρκίζομαι ν' ἀγαπῶ
ἀπὸ καρδίας, καὶ ἣν ὀρκίζομαι ν' ἀγαπῶ καθ'
ἄλλην μου τὴν ζωὴν μέχρι λατρείας.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Θεέ μου ! Θεέ μου ! τὸν βλέπεις ; νεκροί ! τὸν

ἀκούετε ; ἂν ἐψεύσθη ! ἂν τοιοῦτον ἐτόλμησε
νὰ εἶπη ψεῦδος ! ἂν τοσαύτη ἀναίδεια καὶ ἀνε-
σχυντία εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἐντὸς ἀν-
θρωπίνου καρδίας ! σκιαὶ τῶν θανόντων ! ἐγέρ-
θητε ἐκ τῶν τάφων καὶ τιμορήσατε τὸν ἐ-
πιόρκον !

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Εὐανθία μου, τί θέλεις τοὺς νεκροὺς ; (φαίνεται
ὁ Ἰωάννης πλησιάζων μὲ βραδέα βήματα ἔπισθεν τοῦ Βασιλείου)
αὐτοὶ καλὰ κοιμῶνται· διατί ἡ μελαγχολική σου
φαντασία νὰ πλάττῃ ἀνυπάρκτους σκιάς καὶ
φαντάσματα ; σὲ εἶπον, δὲν ἐψεύσθην· σοὶ τὸ ὀρ-
κίσθην· σὲ λέγω ὅτι σὲ ἀγαπῶ μέχρι λατρείας·
ἄς φύγωμεν ἀπὸ τὸν πένθιμον τοῦτον τόπον,
καὶ ἄς ὑπάγωμεν ὅπου ἡ ζωὴ ἢ χαρὰ, ἢ φαιδρό-
της καὶ ἡ εὐδαιμονία μᾶς περιμένει. Ἐλθὲ, ἄς
ὑπάγωμεν.

ΙΩΑΝΝΗΣ,

(θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Βασιλείου.)

Ὅχι ! αἱ σκιαὶ δὲν εἶναι ἀνύπαρκτοι, καὶ οἱ νε-
κροὶ ἐγείρονται ἐκ τῶν τάφων πρὸς τιμωρίαν
τῶν δολίων φίλων καὶ ἐπιόρκων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Θεέ μου ! ἐκεῖνος ! ἡ σκιά του ! ἔλεος, ἔλεος,
Ἰωάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ὅχι, δὲν εἶναι ἡ σκιά μου· εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος,

ἐρχόμενος νὰ ζητήσω λόγον τῆς αἰσχρᾶς πρὸς ἐμὲ διαγωγῆς σου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πολύ καλά, τί θέλεις; ὁποῖαν τιμωρίαν νομίζεις δίκαιον νὰ μ' ἐπιβάλλῃς; εἶμαι πρόθυμος.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Θέλω νὰ ἰκανοποιηθῶ, διὰ τὸ ἀδίκημα ὅπερ μοι ἐπροξένησες συκοφαντῶν με εἰς τὴν μνηστήν μου, θέτων οὕτω εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν αὐτῆς τε καὶ ἐμοῦ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Πολύ καλά σὲ δίδω ὡς ἂν θέλεις ἰκανοποιήσιν αὐριον στήλε με τοὺς μάρτυράς σου.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Οἱ μάρτυρες εἶναι ἔτοιμοι καὶ περιμένουν πρὸ πολλοῦ ἐδῶ πλησίον (στρεφόμενος πρὸς τὸ μέρος ὅπου περιμένοναμ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος) Ἔ! κύριοι, πλησιάσατε.

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, (καὶ οἱ ἀνωτέρω.)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ὁ Πέτρος! ὁ Κωνσταντῖνος!

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Πλησιάσατε, κύριοι, σεις οἵτινες ἐγίνατε μάρτυρες τῆς αἰσχρᾶς τοῦ ἀνθρώπου τούτου διαγωγῆς ἵνα χρησιμεύσητε καὶ ὡς μάρτυρες τῆς ἱκανοποιήσεως ἣν θ' ἀπαιτήσω παρ' αὐτοῦ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἄλλὰ νομίζω, οὐδ' ὁ τόπος, οὐδ' ἡ ὥρα εἶναι κατάλληλος πρὸς μονομαχίαν καὶ μάλιστα ἐνώπιον γυναικῶν.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Ναί, Ἰωάννη μου· αὔριον. . . μίαν ἄλλην ὥραν· δὲν θέλω νὰ εἶμαι παροῦσα, εἰς σκηνὴν τὴν ὁποίαν φρίττω καὶ νὰ φαντασθῶ μόνον.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ὅχι· τώρα· τώρα, ἀμέσως.

ΕΥΑΝΘΙΑ.

Μὴ, μὴ, Ἰωάννη μου, τρέμω· φοβοῦμαι.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Μὴ φοβᾶσαι· τίποτε· λυποῦμαι μόνον ὅτι κακῶς με ἐξετίμησες πιστεύσασα, ὅτι ἐζήτουν νὰ ἱκανοποιηθῶ διὰ τοῦ αἵματος ἑνὸς ἀχρείου, ἢ ὅτι ἤθελον ἐκθέσει εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξίν μου, τώρα μάλιστα ὅτε πλειότερον ἢ ἄλλοτε

σοι ἀνήκει· τοιαύτας ἱκανοποιήσεις μόνοι οἱ μω-
ροὶ λαμβάνουσιν· εἰς ἐμὲ, ἀρκετὴ ἱκανοποίησις
εἶναι ἡ ἀπόκτησις τῆς πολυτίμου δεξιᾶς σου,
καὶ ἀρκετὴ τιμωρία δι' αὐτὸν εἶναι ἡ εὐδαιμονία
μας· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον· τοῦ φαρμα-
κεροῦ τούτου θηρίου πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσι καὶ οἱ
ὀδόντες διὰ νὰ μὴν εἶναι εἰς τὸ ἐξῆς ἐπικίνδυνον
πρὸς τοὺς ἄλλους. Τὴν φροντίδα ταύτην ἀνα-
θέτω εἰς ὑμᾶς, κύριοι, τοὺς μάρτυρας τῆς πρω-
τοτύπου ταύτης μονομαχίας. Περιέλθετε ὅθεν
πᾶσαν τὴν πόλιν· διηγήθητε εἰς ὅλον τὸν κό-
σμον τὴν σκηπὴν ταύτην· καταστήσατε γνωστὴν
πρὸς πάντας τὴν αἰσχρὰν τοῦ ἀνθρώπου τούτου
διαγωγὴν καὶ εἰπέτε νὰ τὸν ἀποφεύγουσιν ὡς
κύνά λυσσαλέον· οὐδεὶς ἄς μὴ τῷ ἀποδώσῃ
πλέον τὸ πολυτίμον ὄνομα τοῦ φίλου καὶ ἄς
τὸν συνοδεύῃ παντοῦ ἢ περιφρόνησις καὶ ἡ
γλεύη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Θὰ σὲ ὑπακούσωμεν· εἶναι καθήκόν μας.

ΠΕΤΡΟΣ.

Τοιαύτη μονομαχία μοὶ ἀρέσκει· ἐξ ὅσων εἶδον
ἢ ἤκουσα, αὐτὴ μόνη δὲν εἶναι γελοῖα καὶ θὰ
ἔχη τῷ ὄντι σοβαρὰς τὰς συνεπειάς· τὸ κατ'
ἐμὲ εὐχαρίστως, θέλω ἐκτελέσει τὸ ἐπιβληθὲν
μέρος μου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ἰωάννη, λυπήσου με· μετενόησα· ὁμολογῶ ὅτι ἔσφαλα, ὅτι εἶμαι ἄξιος ἀγχόνης· ἀρκέσθητι ὅτι χάνω σήμερον τρεῖς τῶν πολυτιμοτέρων μου φίλων, καὶ πρὸ πάντων σὲ τοῦ ὁποίου τὴν πολύτιμον φιλίαν τόσον ὀλίγον ἐξετίμησα· σοὶ ἐπαναλαμβάνω, ἔπραξα μέγα ἀμάρτημα ὁ ἄθλιος! καὶ εἶμαι ἄξιος θανάτου· φόνευσόν με λοιπὸν, ἀλλὰ μὴ με ἐκθέσης περισσότερον· τοιαύτη ζωὴ εἶναι μαρτύριον· πίστευσόν με, μεταμελοῦμαι εἰλικρινῶς· σὲ ἠδίκησα, ἐκδικήσου με, φόνευσόν με, ἀλλὰ συγχώρησόν με.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Εἶθε, . . . ἂν ἠδυνάμην . . . ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον ὑπαγε! ὑπαγε καὶ ὁ Θεὸς ἄς σὲ συγχωρήσῃ ἂν ἢ μεταμέλειά σου εἶναι εἰλικρινής.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Καλὰ, ὑπάγω Ἰωάννη . . . ὑγίεινε διὰ παντός· φίλοι χαίρετε . . . Εὐανθία, ζήθι εὐδαίμων.
(Φεύγει σπεύδων. Σηγὴ ἐπὶ τινὰς στιγμάς. Ἀκούεται ἐκκυρσοκρότησις πιστολίου.)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,

(κύπτων πρὸς τὸ παρασκήνιον καὶ βλέπων πρὸς τὸ μέρος ἔθεν ἀνεχώρησεν ὁ Βασίλειος.)

Ἡὐτοκτόνησεν ὁ ἄθλιος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

Φίλοι, ἄς δεηθῶμεν εἰς τὸν ὑψιστον ὑπὲρ
αὐτοῦ, ὅπως συγχωρήσῃ τὸ διπλοῦν ἁμάρτημά
μέ τὸ ὅποιον ἐπεβάρουε τὴν ψυχὴν του.

(Πάντες γονυπετοῦσι)

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

ΒΑΣΙΛΙΟΣ

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἰστοροῦντες ὁ ἄλλος

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

ΤΩΝ

Κ. Κ. ΣΤΗΝ ΔΡΟΜΗ ΤΩΝ.

ΑΘΗΝΩΝ.

ΑΘΗΝΩΝ.	Σώμ.	Σώμ.	Σώμ.
		Χαρ. Γιάνναρος μαθ.	1
Άχιλ. Ηλιάδης ιατρός	10	Εύστ. Σιδερόπουλος	1
Γ. Σκοῦφος	3	Θ. Βώκος ἐφέτης	1
Σ. Ἀγαλλόπουλος λοχ.	3	Δ. Τερζάκης	1
Παναγ. Ἀγαλλόπουλος	3	Ίακ. Κωστόπουλος	1
Ἐλ. Ἀγαλλόπουλος ἔμ.	3	Γ. Παπαζαφειρόπ. δικηγ.	2
Μικ. Καζατζῆς μηχ.	5	Σωτ. Σκουμπουρδῆς	1
Κ. Βερσῆς	1	Π. Λυκούρης	1
Πέτ. Ἀρβανίτης ἀνθυπ.	3	Ἀθ. Οἰκονόμου	1
Εὐαγγ. Βλάχος ὑπολ.	3	Π. Πυλαρινός	» 1
Σπ. Π. Ἀρβανίτης	1	Σ. Νικηφοράκης	» 1
Δ. Ἰατρίδης ταγματάρ.	2	Πλ. Παπαδιαμαντοπ.	» 1
Π. Ἰατρίδης φοιτ.	1	Θ. Πέβρος	» 1
Γεωρ. Ἀγγελέας φοιτ.	1	Γ. Ἐμ. Σοργόπουλος	» 1
Γ. Παπαθεωδώρου	» 1	Κ. Λαμπαδάριος	» 1
Ε. Σκαρμούλης	1	Α. Γ. Κιβωτός	» 1
Γ. Βαρσόπουλος δημοδ.	1	Κ. Τσάκωνας	» 1
Γ. Μιχαλοπετράκος	1	Γ. Ἰωσήφ	» 1

	Σώμ.		Σώμ.
Σ. Μαζιώτης	» 1	Άλ. Χράνος υπογρ. πρ.	» 1
Π. Μανέγας	» 1	Γ. Γιουρούκος	» 1
Γ. Κομνηνός	» 1	Π. Χατζή Αθανασίου	» 1
Κ. Βικέλας	» 1	Γκ. Θεοδοσίου	» 1
Ν. Ζώρας	δικηγ. 1	Δ. Νερατζής	» 1
Α. Λεονάρδος	» 1	Γ. Γεραρδος	» 1
Δ. Μπουγιουκλής	» 1	Π. Σκαμβούγερος	» 1
Δ. Γεωργιάδης	» 1	Αθ. Καζατζής	» 1
Αντ. Βενούκας,	» 1	Ν. Νικηταράκος	» 1
Μ. Δροσινός	» 1	Άρ. Μπραχάλης	» 1
Μ. Ίσρεμίας	» 1	Δ. Κυμπρίτης	» 1
Ζ. Χωραφάς	» 1	Γ. Βερόσιόπουλος	» 1
Δ. Μπουγιουκλής	» 1	Θ. Σ. Βαλέττας	» 1
Π. Τραμουντάνας	» 1	Δ. Χ. Σπύρος	» 1
Όθ. Λεονάρδος	» 1	Άλ. Σταυρόπουλος	» 1
Ν. Σύντυχος	» 1	Σ. Κριτοβουλίδης	» 1
Κ. Σταυρόπουλος	» 1	Ν. Πεζάς	» 1
Ι. Γκιών	» 1	Π. Φανουράκης.	» 1
Ν. Μπουφίδης	» 1	Κ. Παπαδόπουλος	» 1
Ν. Π. Σπεράτζας	» 1	Β. Κοκκώνης	» 1
Εύθ. Γουβέλης	» 1	Ν. Θών	» 1
Σ. Φραγγίστας	» 1	Κ. Εύμορφούλης	» 1
Ζ. Νούτζης	» 1	Γ. Μάνεσις	» 1
Σ. Φόρτης	» 1	Μ. Ροδόπουλος δικ. κλ.	1
Κ. Μπράβος	» 1	Θ. Παπαθεωδώρου	» 1
Σ. Κροκιδάς	» 1	Π. Δ. Κούσουλας	» 1
Α. Οίκονομίδης	» 1	Ι. Μερκούρης	» 1
Π. Δαμιανός υπογρ. πρ.	1	Π. Βασιλακόπουλος	» 1
Ι. Σκελλαρίου	» 1	Δ. Κούνγας	» 1

	Σώμ.		Σώμ.
Μελ. Μεθενίτης	ὑπάλλ. 1	Γ. Εὐσταθίου	ὑπάλλ. 1
Μ. Βουλίκης	» 1	Δ. Παναγιωτόπουλος	» 1
Α. Μανωλάκης	» 1	Ζ. Δ. Κουβαλακίδας	» 1
Δ. Δημητρακόπ. φοιτ.	1	Ζ. Δ. Ζωΐδης	» 1
Ν. Νικόπουλος	ὑπάλλ. 1	Δ. Κ. Εὐθυβούλης	» 1
Κ. Ἄρης	» 1	Ν. Τζιγκιάρης	» 1
Ν. Γιαθόπουλος	» 1	Μ. Ι. Ράλλης	» 1
Π. Παπαπαναγιώτου	» 1	Χ. Σβόλος	1
Α. Κ. Θεοχάρης	» 1	Χ. Ἀθανασόπουλος	1
Ἀχιλ. Θεοδώρου	» 1	Λαμ. Ἡλιόπουλος	1
Χ. Γ. Τζίνης	» 1	Διον. Χριστοδούλου	1
Δ. Γ. Ζαφειρόπουλος	» 1	Κ. Γ. Βολετᾶς	1
Ι. Ν. Χρυσανθόπουλος	» 1	Δ. Ντόκος	1
Α. Νικολαΐδης	» 1	Δ. Σωτοβίκης	1
Δ. Α. Δαργέντας	» 1	Σπ. Π. Νικολάου μαθ.	1
Ἀνδ. Κατζάνης	» 1	Α. Βαρβάρου δεκανεύς	1
Ν. Καββαδίας	» 1	Ι. Θωμαΐδου	1
Γρ. Γρηγορίου	» 1	Π. Καραγεωργιάς	1
ΑΙ. Verropulos	» 1	Ν. Μαστρογιαννόπουλος	1
Ἡλ. Σίσυφος μαθ.	» 1	Π. Χ. Μητρόπουλος	1
Κ. Σταμπολῆς	» 1	Ἡλ. Ἡλιόπουλος	1
Ἄλ. Δ. Μαρινόπουλος	» 1	Γεωργ. Σιδερέας	1
Γεωρ. Σ. Βίμπος	» 1	Β. Σβολοπάτης	1
Δημ. Σ. Βίμπος	» 1	Μ. Τρικαλιώτης	1
Μιχ. Ἀντωνιάδης	» 1	Μ. Χριστουλάκης	1
Ι. Ἀμυγδάλης	» 1	Ι. Σμαρίπας	1
Ν. Γ. Οἰκονόμου	» 1	Α. Ρενιέρης	1
Θ. Μ. Λάζος	» 1	Ματθ. Δαβερώνης	1
Λαζαρ. Ι. Χανουζᾶς	» 1	Ἄριστ. Νικολαΐδης	2

	Σώμ.		Σώμ.
Άνδρ. Μακρόπουλος	1	Εύφρ. Σκουμπουρδῆ	1
Ι. Γιαννόπουλος	1	Μαρ. Οικονόμου	1
Ι. Βηδάλης	1	’Ασπ. Εύσταθίου	1
Άρμ. Βλάχος	1	Μαρ. Ηλιοῦ	1
Άριστ. Βλάχος	1	—	—
Ν. Διαμαντόπουλος	1	ΠΕΙΡΑΙΩΣ.	
Βλ. Κωνσταντίνου	1	Σπυρ. Μαρίκας	10
Άλ. Μαλασπίνας φοιτ.	1	Άνδρ. Άθ. Ζωγράφος	3
Β. Σταματόπουλος	1	—	—
Γ. Πιπρινάκης	1	ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ.	
Σπ. Κωνσταντζας τυπ.	1	Χ.Ι Στεφανόπουλ. δικ.	10
’Αντ. Βαλσαμῆς	1	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	1
Α. Οικονόμου	1	Ν. Χ. Στεφανόπουλος	1
Σ. Φιλιππαῖος	1	Ι. Χ. Στεφανόπουλος	1
Δ. Ανέζης	1	Ι. Χ. Στεφανόπουλος	1
Γ. Ζαννάκης	1	Π. Δ. Στεφανόπουλοι	3
Δ. Μπόρσας	1	Ι. Ράλλης δικηγ.	2
Κ. Άρφανιτόπουλος	1	Μ. Μιτζόπουλος	2
—	—	Ι. Λογοθετόπουλος	2
<i>Κυρίες</i>		Πουλ. Στεφανόπουλος	1
Έλένη Ηλιάδου	10	Φ. Κωνσταντόπουλος	5
Αἰκ. Καζατζῆ	3	Έμμ. Ρώσσο	2
Εὐδοκία Ροδίτου	3	Γ. Λελάκης φοιτ.	2
Δεσπ. Ροδίτου	2	Γ. Ζ. Νικόπουλος	1
Διαμ. Άρβανίτου	1	Ν. Τσεβᾶς ὑπαλ.	1
Τουλή Άρβανίτου	1	Γ. Σαπλαούρας	1
Μ. Κωνσταντοπούλου	2	Σταμ. Κλήμης	1
Ε. Άγαλλοπούλου	1	Θ. Θεοδωρόπουλος	1
Μπ. Εύσταθίου	1	Γ. Κ. Χρονόπουλος	1

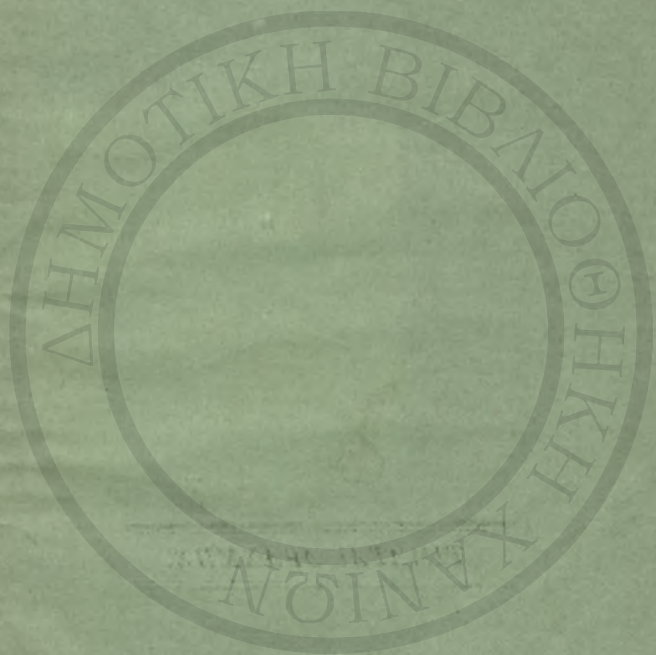
Σώμ.		Σώμ.	
Δ. Χ. Λαγοπάτης	1	Χ. Α. Σταμόπουλος	1
Χριστ. Κολώκας	1	Δ. Παπασωτηρόπουλος	1
Ήλ. Καρόπουλος	1	Άνδ. Β. Σκλασόδημος	1
Γ. Δημάκοπουλος	1	Γ. Παπαγιαννόπουλος	1
Ήλ. Π. Οικονομίδης	1	Σ. Σιραγγέλης	1
Α. Μιχαλόπουλος	1	Παντ. Χ. Μποκογιάννης	1
Παν. Ταμβακόπουλος	1	Άναστ. Μπέλλος	1
Χ. Βαλτετζιώτης	1	Κ. Γκιάκας	1
Δ. Γ. Ματζαργιώτης	1	Στεργ. Ι. Γκίκας	1
Ι. Κ. Πετρόπουλος	1	—	
Θ. Βουτηρόπουλος	1	ΚΑΡΒΑΣΑΡΑ.	
Ι. Γ. Πετρόπουλος	1	Διον. Ήλ. Καραγιάννης	1
Β. Σινανιώτης	1	Πηνελόπη Καραγιάννη	1
Π. Σακελλαρόπουλος	1	Δημ. Ήλ. Καραγιάννης	1
Κ. Αλεξανδρόπουλος	1	Λεων. Γ. Άρνής	1
Άνδρ. Κανδυλόρος	1	Διομ. Παλόπουλος	1
Σπυλ. Βενετζανόπουλος	1	Άθ. Τερζής	1
Φ. Μουμουτζής	1	Δημ. Φαφούτης	1
Π. Νικολόπουλος	1	Άλ. Πεταλᾶς	1
Γ. Μηνόπουλος μαθ.	1	Ἐλισάβετ Μπαλέρμπα	1
Άναγν. Δουρόπουλος	1	Πέτρ. Γιάντρου	1
—		Άπόστ. Δώσης	1
ΑΓΡΙΝΙΟΥ.		—	
Π. Δαγκλῆς μαθ. Εὐελπ.	2	ΚΑΛΑΜΩΝ	
Δ. Ν. Σπηλιάδης τηλεγ.	1	Πέτρος Μπαθαβέας	1
Θ. Γ. Στάϊκος	1	Δ. Μπαθαβέας	1
Χ. Ι. Δαμιλᾶς	1	Ν. Π. Ππακανδρέας	1
Άθ. Παπαλεξανδρόπ.	1	Χρ. Π. Σάλμας	1
Π. Τ. Παπαπάνου	1	Χαρ. Ρουμπέας	1

	Σώμ.		Σώμ.
Π. Γωργιάδης τυπογ.	1	Δ. Βελῆς	1
Δ. Θ. Σβολάκος »	1	Μ. Πουλυμενόπουλος	1
Π. Τορνάρος	1	Στ. Κυβέλλος	1
Κ. Π. Καρανέσης	1	Χρ. Γιάνναρις	1
Π. Μπελάρδος	1	Ἡλ. Χαντζέας	1
Β. Χ. Ἀντωνόπουλος	1	Π. Δημητρέας	1
Α. Παμπόνης	1	Α. Κυβέλλος	1

Αἰτοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα παρελείφθαισαν, ὡς μὴ περιέλθουσῶν ἐγκαίρως πασῶν τῶν ἀγγελιῶν εἰς χεῖρας ἡμῶν.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΗΣ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

